

DOMOVINA

Upravništvo in uredništvo »DOMOVINE« Ljubljana, Knaflijeva ul. št. 5/II. nad., telefoni od 31-22 do 31-26 Račun poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 11.—, polletno 22.—, celoletno 44.— dinarjev; za inozemstvo: četrletno 15.—, polletno 30.—, celoletno 60.— dinarjev

Prijateljem in prijateljicam »Domovine« želita vsa srečo v novem letu uredništvo in upravnništvo

Izven Jugoslavije ni za Slovence življenja

Službeno glasilo naših gasilcev »Gasilec« objavlja uvodnik »V resnih časih« in pravi med drugim:

»Danes smo pred Bogom in ljudmi odgovorni in obvezani obvarovati in ohraniti našo Jugoslavijo. Jugoslavija je bila bojni klic sredi vihre zadnje svetovne vojne. Jugoslavija je bila tista nezlomljiva sila, ki je vodila srbskega vojaka skozi vse borbe za zedinjenje. Jugoslavija je bila eno samo veliko upanje naših žen in deklet leta 1917., ko so nabirale podpise za majsko deklaracijo Jugoslavija je bila sen naših očetov in

fantov v lovražnih strelnih jarkih. Jugoslavija je danes naša trdna in neomajna vera, naše nezlomljivo upanje, naša življenjska moč v teh usodnih časih evropske zgodovine. Jugoslavija je bila ustvarjena zato, da bo na veke srečna domovina našega naroda. Danes moramo biti pripravljeni na vse žrtve.

Z Jugoslavijo stojimo in z njo pademo. Z Jugoslavijo smo povezani na življenje in smrt. Izven nje za nas Slovence ni narodnega ne državnega obstoja. Samo v Jugoslaviji je Slovincem zajamčen svoboden verski, narodni, gospodarski in prosvetni napredek.

Če bo treba, se bomo brez oklevanja borili

Tednik »Napred«, glasilo beograjskega vseučiliškega profesorja dr. Mihajla Ilića, ki je sodeloval pri sestavi srbonarvanskega sporazuma, objavlja uvodnik z naslovom »Država je treba braniti!« V uvodniku obravnava »Napred« z onimi redki mi mlodušneži in tujimi plačanci, ki skrivaj poskušajo širiti med ljudstvom prepričanje, da bi bilo brez smisla iti v boj za neodvisnost in svobodo države. Med drugim piše:

»Tem sejalcem duha vdaše lahko rečemo, da so izdajalci ali pa velike šlove. V naši zgodovini je več kakor dovolj primerov za to, da maša Srbija in še manjša Črna gora nista oklevali soustiti se v borbo z vojnimi silami, kakor sta jih sami predstavljali. Sprejeli sta borbo, jo tudi zmagovito končali in zedinili svoje prebivalstvo z ostalimi doleti nesvobodnimi brati. Kaj bi dejali današnji odgovorniki vdaše šele k borbam za naše osvobodjenje. Ko so naši predniki v ločenimi topovi streljali na vojske turškega cesarstva? Pa njihovem prepričanju bi mo-

rala ostati raja večna raja in služiti še danes tujim gospodarjem.

Naš narod je doživel že marsikatero borbo, v kateri so bile nasprotnikove sile mnogo večje od njegovih. Sprejel jih je vedrega čela, ker se je zavedal, da se bo od očala v njih usoda njegove svobode in neodvisnosti. Zakaj naj bi bil danes drugačen? Če so postali drugi večji in močnejši tudi mi nismo tisto, kar smo bili pred leti. Jugoslavlani smo poznali doslej v našem vojnem postopku samo eno glavno načelo: odločiti se na vsak napad z obrambo in čim prej s protinapadom. S takim pristopom smo pisali najsлавnejše strani naše zgodovine in si priborili spoštovanje, ki ga uživamo danes pri drugih narodih.

Jugoslavija se bo branila! Ni načel, ki bi oraviloval vdaše. Mi ne bomo nikdar vpraševali, kako je možna svobodna država, če ne bomo prejeli in sprejeli naše neodvisnosti. Borili se bomo z njim, kakor so se borili naši očetje.

Rodoliubne besede znanstvenega glasila naše duhovščine

Casopis Lenove družbe »Čas«, ki velja za znanstveno glasilo slovenske duhovščine, objavlja izpod peresa profesorja bogoslovja dr. Janeza Janžekoviča uvodnik: »Ob odločilni uri«. V njem pravi pisec med drugim:

»Stara pravda je izvojevana. Svobodni smo. Kraljuje nam kralj slovanskega jezika in krvi. Naše je vojaštvo od najnižjega do najvišjega. Naši so uradniki, naši učitelji, naša duhovščina. Tisočletni sen slovenskega naroda je postal sladka resnica. Toda svetovne vojne, ki nam je prinesla svobodo, ni konec. Zopet smo

v vojni. Njene odločitve bodo še mnogo bolj važne, kakor so bile pred dvajsetimi leti. Zidali smo neodvisni in svobodni. Danes je za Slovence hudo. Ne vedo, kam bi se skrili, kam bi pobegnili, kako bi govorili, kam se usmerili, da bi bilo za vse primere prav. Vse jim pride na misel, vse nevarnosti naštevajo, vsa skrivajlička poznajo, vse možnosti za beg so preudarili, na vsako hlapčevstvo so se pripravili. Vse jim pride na misel, samo eno ne: kako bi se branili. Zajeli!

Nato razpravlja dr. Janžekovič o vlogi pra-

vih mož v zdajšnjih hudih časih in pravi, »da mora biti danes za nas vse ena skrb nad vsemi drugimi skrbmi: da rodu, ki prihaja, ne zapravimo svobode, ki so nam jo predniki priborili s svojo krvjo. Prehitro smo se navadili svobode. V delu, skrbih in prepirih med gradnjo naše države je izobraženi naš sloj skoro čisto pozabil, da je bila njegova prva naloga slehernemu slovenskemu človeku pomagati, da se zave, kaj nam je svoboda in kaj nam je domovina. Tako doživlja marsikdo po dvajsetih letih samostojnega življenja zdajšnje odločilne dni manj pripravljen kakor ob povratu. Res je še mnogo neurejenega pri nas. Odnos med tremi brati še zmerom novzroča mažna trenja. Tudi pri nas doma še ni vse v redu. Tarejo nas težave. Toda, kateri narod je brez njih? Resnica pa je samo ena, da vse te težave lahko premagamo edino mi sami, ako si ohranimo svobodo. Samo mlada država. Vsak gospodar mora nekaj let garati, da postavi svoje posestvo na noge in niti v sanjah ne misli, da bi ga zato prepustil sosedu in postal hlapec. Če si ohranimo svobodo, si bomo počasi vse drugo sami uredili. Gorje mu pa, kdor danes postane suženj.

Kdor misli, da bi mu kot Slovincu kje drugje lahko bolje šlo kakor v lastni državi, zasluži, da bi mu s krampom nuščali! Dekler obstoji močna Jugoslavija in imaš njen potni list, si močan in neodvisen.

Priroda slovenskega človeka je taka, da se mora upreti vsaki suznosti. Slovenski kmet je potomec onih junakov, ki so branili slovensko zemljo pred turškimi vpadi in onih puntarjev, ki so golih rok naskakovali tuje graščine. Ta slovenski kmet ne bo nikdar dopustil, da bi prišla njegova zemlja, ki je danes svobodna, spet pod tužce. Naši otroci ne smejo postati sužni!

Ne, svoje svobode ne damo nikoli več, četudi bi jo morali braniti samo z zobmi in nohti. Tisočkrat ljubša smrt kakor suženstvo! Svojo zemljo hočemo braniti do konca. Svobodno naj jo prevzamejo naši otroci, samo v svobodni zemlji bodo mirno počivali naše kosti. V borbi za svobodo ni razlike med pristaši strank, ni delavca in bogatina, ne izobraženca in preprostega človeka, marveč vsi smo samo eno.

V zaključnem poglavju prihaja dr. Janžekovič do zaključka: »Včasih smo sišali o francoskih katoliških odčitkih, češ da so ti ljudje najprej Francozi, potem šele katoličani. Kaj če bi nas kdo vprašal, kaj smo prej, Slovenci ali katoličani? Vprašanje ni jasno. Kaj pomeni tisti »prej«?

Če pomeni »prej« časovno prednost, potem je odgovor lahek. Po čazu smo prej Slovenci, ker smo se kot Slovenci rodili, kristjani pa smo postali šele po Kristu. Toda tako se vprašanje ne stavi. Danes ima katoličan v Jugoslaviji tako svobodo kakor mandla kakor drugje v Evropi. Če bi se pa le kdaj v bodočnosti pojavila okoliščina, da bi se morali na izso vprašanje jasen krščanski odgovor: Mi katoliški Slovenci bi ostali v narodni državi in pretrpeli v njej, če bi bilo treba, mučenštvo za svojo vero. Vse drugo je strahopetno, neznačajno in zato nekrščansko. Edino na ta način bi ohranili svojo narodnost in svojo vero, z narodnim odpadništvom bi izgubili oboje, zakaj izdajstvo naroda je v očeh Kristjana smrtni greh, kolikor ga ne izgovarjata nepoučenost in slaboumnost. Odpasti od naroda, da lahko ostanem katoličan, bi se torej reklo grešiti, da se zveličam. Nesmisel! Sicer pa, kako naj ostane narod katoliški, ako neha biti narod?

Za obnovev narocnine — Požor na priložene položnice

Današnji številki smo priložili poleg koledarčkov položnice za vsakega naročnika, da lahko takoj plača narocnino za leto 1941. Ker je narocnina malenkostna, prosimo cenjene naročnike, da jo plačajo že prve dni meseca januarja po možnosti za vse leto naprej. Tako ne bomo imeli med letom opravka z novimi položnicami in sitnosti z opomini. Kdor bi po pomoti ne prejel položnice ali če se mu pokvari, naj piše na upravištvo po drugo.

Narocnina se je z letošnjim letom zaradi splošne druginje za malenkost zvišala, kakor je bilo objavljeno že v 51. številki prejšnjega meseca. Po novem letu znaša celoletna narocnina 44 dinarjev (doslej 36), polletna 22 dinarjev (doslej 18) in četrtletno 11 dinarjev (doslej 9). Za inozemstvo bo stala »Domovina« celoletno 60 dinarjev (doslej 48), polletno 30 dinarjev (doslej 24) in četrtletno 15 dinarjev (doslej 12).

Kdor je preteklo leto zastal z narocnino, naj s položnico ali poštno nakaznico hitro poravnata tudi zaostanke, ker mu mora sicer uprava list ustaviti.

Kar se inozemstva tiče, se list ne more pošiljati v Nemčijo, Belgijo in Holandijo. V Francijo se sme pošiljati samo v nezasedene kraje. Svoje narocnikov, ki so doslej nakazovali narocnino zanje, naj se blagovolijo po tem ravnati.

Upravištvo „Domovine“

Letošnji božič na naših obmejnih šolah

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda nam je poslalo:

Letos je Družba sv. Cirila in Metoda razposlala darila za božičevanje šolam v 158 krajih. Obdarovane šole stoje na meziškem področju, na Kobanskem, na severnem vznožju Pohorja, v Slovenskih goricah, predvsem v njih severnem delu vzdolž Mure, v Halozah, v vsem obmejnem pasu Prekmurja od Cankove do tromeje in nato na vzhod in jugovzhod do vznožja lendavskih goric in naposled še na kriševitem Kočevskem.

Navedenim okolišem posveča družba stalno pozornost. Njeno članstvo, sodelavci in podporniki pa so zlasti srečni, da se tudi pri takih akcijah čedalje bolj učvršča in širi duh medbojne povezanosti in vzajemnosti naših obmejnih in osamelih okolišev z našimi osrednjimi kraji.

Letošnja družbina božična darila so po količini dosti obilnejša v primeri z onimi iz prejšnjih let. Razposlano je bilo poleg manjših količin rokavic, nogavic, perila in čepic še 120 žabic, 500 jopic in puloverjev, nad 2300 metrov hlačevine, nad 10 000 metrov flanele in barhenta in 550 parov čevljev. V denarju izraženo je bila letos dosežena več kakor dvojna lanskoletna vsota, saj se je zdaj povzpela že preko 380 000 din. Do tega res lepega zaključka je pripomogla predvsem desetonovembrska zbirka, ki je vrgla 232.039 din, a ostale izdatke je poravnala družba iz svojih sredstev.

Vsem, ki so kjerkoli in kakorkoli pripomogli do letošnjega lepega božičevanja naše obmejne mladine, se najiskrejeje zahvaljujemo za njihovo pomoč v globokem prepričanju, da se bodo v novem letu njihove vrste še pomnožile.

Delo Kulturbunda v Sloveniji

Glasilo nemške manjšine v Sloveniji »Deutsche Nachrichten«, ki izhaja v Zagrebu, priraša pregled dela nemškega prosvetnega združenja Kulturbunda v Sloveniji za leto 1940. Po navedbah tega lista je Slovenija (Gau Slovenien) razdeljena na okrožja: Maribor, Celje, Ptuj, Ljubljana in Kočevje. V mariborskem okrožju ima Kulturbund podružnice v Mariboru, Studencih, Pobrežju, v Slovenski Bistrici, na Sladkem vrhu, pri Sv. Lovrencu na Pohorju, v Marenbergu, na Muti, v Vuzenici, v Slovenjem Gradcu, Guštanjju in Dravogradu. Razen tega so bila pravila za ustanovitev podružnice v Št. Ilju in Konjicah že predložena oblastvom v potrditev.

V ptujskem okrožju delujejo podružnice Kulturbunda: v Ptujju, Ormožu, Apačah, Ziberčah, Konjišču in Fikšincih. Pripravlja se

ustanovitev podružnice v Gornji Radgoni.

V ljubljanskem okrožju deluje samo ena podružnica Kulturbunda, in sicer v Ljubljani.

V kočevskem okraju so podružnice Kulturbunda: v Kočevju, Dolgi vasi, Livoldu, Spodnji Topli Rebri, Gotenici, Dolnji Brigi, Grčarčah, Knežji Lipi, Kočevski Reki, Koprivnici, Mozlju, Nemški Loki, Boroveh, Poljarah, Stari cerkvi, Starem logu, Šaljki vasi. Zajemem polju in Blatniku.

Nadalje piše omenjeni nemški list, da je zbiranje Nemcev v Sloveniji v glavnem končano. Pripominja pa list, da v Kulturbundu še niso vsi tisti, ki spadajo med Nemce. Nastopajoče leto bodo podružnice Kulturbunda po navedbi omenjenega lista pripravljale svoje članstvo v prvi vrsti za zgodovinske naloge na svoji rodni zemlji.

Rejcem svinj grozi zaradi padca cen velika škoda

Ze nekdanj so slovele dolenjske svinje ne samo doma, temveč tudi izven mej. Tako je bilo izvoženo zlasti iz Trebnjega vsako leto posebno veliko zakladnih živali. Med prejšnjo svetovno vojno je tudi trgovina s svinjami zelo trpela vse do prevrata, ko je trg spet oživel. Izvažali so Dolenjci svinje v Avstrijo, Nemčijo, Svico in Italijo. Iz trebanj-

ske, mirenske, šentlovenske, mirnopedške in dobrniške doline so vozili kmetje na trg in v Trebnjem so poslovali stalno domači in tuji trgovci ali njih zastopniki. Posebno mnogo so izvažali v zimskem času. Bili so časi, ko so imele svinje prav lepe cene. Takrat se je kmet s prodajo nekaj rejnih živali lepo opomogel, saj ni bila draginja tolika, ka-

kor je danes. Pa so prišle izvozne omejitve, posebne obdavčitve in še druge nevednosti, pritisnilo je še vsesplošno pomanjkanje denarja in trgovina s svinjami na Dolenjskem je začela nazadovati in danes že od daleč ni tako donosna, kakor je bila nekdanj.

Pred tedni so bile cene sicer spet prilično ugodne, a zadnje dni so začele znova zelo padati in upanje rejcev je splavalo po vodi. Mnogi so za vzrejo svinj kupili znatne količine drage turščice danes pa, ko so cene svinjam spet nizke, so bile vse žrtve zastoj. Izguba, ki preti kmetom, je nenadomestljiva in se je bati, da ne bo padec cen resno ogrozil naše gospodarje, ako cene svinjam ne bodo postavljene v pravilno razmerje s cenami turščice. To vprašanje pa je treba rešiti takoj, da ne bodo rejci kmetje, ki jim že tako prede trda v vsakem pogledu, gospodarsko uničeni.

Smrt zgledega narodnjaka

Zagorje ob Savi, decembra.

Te dni je v splošni bolnišnici v Ljubljani zatisnil oči g. Ognjeslav Fincinger, vnet nacionalist, kakršnih je malo na našem podeželju. Rodil se je v Račah pri Zidanem mostu l. 1883, v kovaški obrti pa se je učil v Kamniku, kjer je kmalu dobil prijatelje v sokolski telovadnici. Postal je znan kot telovadec in vaditelj, zato ga je Sokol v Trbovljah povabil v Trbovlje in mu preskrbel službo. Izvoljen je bil za načelnika, čeprav je bil še zelo mlad. Stremil je po osamosvojitvi in se mu je že po kratkih letih pomočniškega dela posrečilo kupiti v Smartnem pri Litiji fužine.

V Smartnem je prijel krepko za delo pri vseh naprednih in narodnih društvih. Po krvavih septembrskih dogodkih l. 1908. se je ustanovil Sokol Litija - Smartno, kateremu je bil soustanovitelj in prvi načelnik, njegova žena ga. Franja pa neumorna načelnica. Sodeloval je tudi pri pevskem društvu »Zvonu« in pri Kmečki hranilnici in posojilnici. Zraven je krepko zastopal napredno misel v občinskem odboru v Smartnem pri Litiji.

Leta 1930. je kupil v Sklendrovcu pri Zagorju posestvo in vodno silo, kjer je zgradil vzorno urejene fužine. Zagorje je dobilo z njim moža, ki se ni bal dela in napa za napredek kraja samega, in ki si je neustrašno boril za napredno in sokolsko misel. Deloval je neumorno pri Sokolu in je bil prvi namestnik staroste. Poleg tega je predsedoval Obrtnemu društvu, Narodni odbrani, krajevni organizaciji Jugoslovenske nacionalne stranke v Polšniku in sreskemu odboru Jugoslovenske nacionalne stranke v Litiji. Samo po sebi je razumljivo, da je bil tudi član vseh ostalih naprednih in in dobronarnih društev.

Imel je vsepovsod prijatelje. Tudi nasprotniki so ga visokov cenili. Kjerkoli se je pojavil, povsod je njegova beseda mnogo zalegla in naletela na topel odmev. Vse njegovo življenje je bilo zares en sam delovni dan. Vajen oblikovati trdo železo je vzgojil v čvrstem nacionalnem in sokolskem duhu svojo družinico, kateri je bil skrben in dober oče. Ne objokujejo ga samo svojci, temveč vsi, ki smo ga poznali, posebno pa Sokol, ki je z njim izgubil vnetega delavca in borca.

Iz Ljubljane so prepeljali blagega pokojnika z avtofurgonom v Zagorje ob Savi, kjer ga je Sokol položil na mrtvaški oder v Sokolskem domu. Pogreb moža, ki je bil zmerom neomajen narodnjak in zmerom neumorno delaven, je pričal, kako visoko smo ga cenili vsi, ki smo z njim sodelovali. Brat Ognjeslav Fincinger, ki počivaš zdaj na pokopališču v Zagorju, ostal nam boš zmerom v najlepšem spominu! Slava Ti! Tvoji rodini naše iskreno sožalje!

PERICA

Gospod: »Vi ste mi torej zaračunali tudi pranje srajce, katero ste izgubili? To je nesramno!«

Perica: »Zakaj? Saj sem srajco izgubila šele potem, ko sem jo bila že oprala...«

tal, kar bi zelo pomagalo ameriškemu obo-
roževalnemu načrtu. Na vprašanje nekoga
novinarja, kaj meni v nemški poluradni iz-
javi, da bi odstopitev nemških trgovinskih
ladij v Ameriki Angliji pomenila »vojno de-
janje«, je odgovoril Roosevelt, da nima o ta-
ki izjavi še nobenega službenega poročila.
Prav tako ni hotel Roosevelt pojasniti pisa-
nja japonskih listov, ki poročajo, da Zedi-
njene države kličejo svoje ladje z Daljnega
vzhoda in da so odpoklicale tudi del svojega
tamkajšnjega državniškega in konzularnega
uradništva.

Gospodarstvo

Sejmi

- 2. januarja: Dobova pri Brezicah, Sv. Ju-
rij ob južni železnici (okolica), Ribnica pri
Kočevju, Radohova vas;
- 3. januarja: Dolenji Logatec;
- 4. januarja: Domžale;
- 7. januarja: Metlika, Smartno pri Litiji;
- 11. januarja: Planina pri Sevnici.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 27. decembra
v devizah (prve številke službeni tečaji, dru-
ge v oklepajih tečaji na svobodnem trgu):
1 angleški funt za 174.57 do 177.77 (za
215.90 do 229.10) din;
1 ameriški dolar za 44.25 do 44.85 (za 54.80
do 55.20) din;
1 švicarski frank za 10.29 do 10.39 (za
12.71 do 12.81) din.
Vojna škoda se je trgovala v Beogradu
po 466 din. Nemška klirinška marka je bi-
la po 17.72 do 17.92 din.

Drobne vesti

Z načrtnim gospodarstvom bo zagotov-
ljena prehrana prebivalstva. Minister za
kmetijstvo, dr. Branko Čubrilo, je imel v
radiu predavanje o prehrani prebivalstva
naše države. Med drugim je izjavil, da je
vprašanje kruha zdaj prav tako važno za
odločitve v vojni kakor vprašanje zmage na
bojišču. Tudi pri nas smo spoznali, da je
treba svobodno gospodarstvo počasi zame-
njati z načrtnim. Preko ravnateljstva za
prehrano se je ministrstvo za kmetijstvo
postopno izpreminjalo v ministrstvo za na-
rodno prehrano. Kar se tiče prehrane prebi-

valstva naše države v letošnji zimi, je tre-
ba ugotoviti, da bi glede na zaloge hrane ne
bila težavna, če bi ne bilo izjemnih razmer.
Kruha je pri nas za vse dovolj, vprašanje
prehrane je pa odvisno od nas in naše vo-
lje. Potrebno bo pa načrtno gospodarstvo,
če hočemo zagotoviti prehrano prebivalstva
naše države čez zimo.

Izpostava direkcije za trgovino s tuji-
no v Ljubljani. Minister za trgovino in in-
dustrijo dr. Andres je predpisal naredbo o
ustanovitvi delovnem območju in ureditvi
izpostave direkcije za zunanjo trgovino v
Ljubljani.

Mestna hranilnica v Kranju se združila
z Banovinsko hranilnico. Na nedavni seji ob-
činskega odbora v Kranju, kateri je prisot-
voval tudi sreski načelnik g. dr. Vidic, je
bila kot glavna točka dnevnega reda združi-
tev Mestne hranilnice z Banovinsko hranil-
nico. V dolgem poročilu je predsednik finan-
čnega odbora in dolgoletni predsednik
upravnega odbora Mestne hranilnice g. Fock
tolmačil občinskim odbornikom stanje hra-
nilnice in potrebo po združitvi z imenova-
nim zavodom. Predlog združitve je bil skoro
soglasno sprejet.

Znižana cena jedilnemu olju. Te dni je
bil v ministrstvu za trgovino in industrijo
posvet o cenah jedilnega olja. Na posvetu
se je po daljši razpravi sklenilo, da se nav-
zlic neugodnim okoliščinam, pod katerimi
delajo tvornice na področju izven Hrvatske
znižajo tvorniške cene jedilnega olja od
20.79 na 19.58 din kakor v banovini Hrvat-
ski, da pride do enotne cene v vsej državi.

Dopisi

IVANJKOVCI. Tukajšni gasilski četi je da-
roval g. Lovro Petovar 150 din namesto ven-
ca na krsto rajnega Antona Sigmunda. Le-
pa hvala!

IVANJKOVCI. (Smrtna kosa). Pred dnevi
je v Brebrovniku na svojem posestvu umrl
nagle smrti dvorní svetnik bivših avstrijskih
državnih železnic g. dr. Anton Sigmund. Bil
je v 77. starosti in po rodu iz graške obite-
lji, ki že poseduje tukaj sto let vinograde.
Za mlada leta in dopuste je med aktivno
službo preživljal tukaj. Pred kakimi 15
letmi je bil upokojen in od tedaj naprej je s
svojo družino stalno prebival tukaj med vi-

nogradi, ki jih je zelo ljubil. Zavaljo svoja-
ga veselega in mirnega značaja je bil tukaj
povsod zelo priljubljen. Pokopali so ga v Ma-
riboru na evangeličanskem pokopališču. Blag
mu spomin!

LJUTOMER (Smrtna kosa). Te dni
smo pokopali ključavničarskega mojstra go-
spoda Karla Karbo. Pokojnik je bil doma iz
Radoslavcev in se je po vojni naselil v Ljuto-
meru, kjer si je kmalu pridobil glas dobrega
obrtnika. S pridnim delom je ustvaril svoji
družinici lep dom. Postavil je hišo z delavnico,
katero je neprestano izpopolnjeval. Toda pred
leti se ga je lotila zavratna bolezen. Moral je
delo v delavnici pustiti, le nadzoroval ga je še
do zadnjega. Smrt ga je rešila trpljenja. Vzela
je njegovi soprogi, rojeni Rusinji, ki jo je bil
pokojnik privedel s seboj iz ruskega ujetništva,
skrbnega moža, sinu Valku pa ljubečega očeta.
Častna udeležba na pogrebu je pričala, kakšen
ugled je užival Karba v Ljutomeru in okolici.
Nekaj časa je bil pokojnik tudi član občin-
skega odbora. Pevski zbor mu je zapel pred
hišo in na pokopališču v slovo lepi žalostinki,
Ohranimo marljivemu obrtniku časten spomin!
Njegovi družini naš sožalje.

MALA NEDELJA. Sokolska četa uprizori
v svojem toplo zakurjenem domu v nedeljo
5. januarja ob 1/2 4. uri velezabavno burko
»Gospoška kmetija«. Igralci v kmečkih vlogah
bodo govorili v domači prielški govoricu. Ker
je smeh zdravju potreben, vabljeni vsi prija-
telji zabave od blizu in daleč!

SV. URBAN PRI PTUJU. (Smrtna kosa).
Pred dnevi smo spremljali na poslednji poti
blago go. Josipino Bezjakovo, vdovo po
nadučitelju in mater ge. Vrečkove in učiteljice-
vrtnarice gdč. Justine Bezjakove. Pogreba so
se udeležili številno učiteljsvo iz Ptujja in
bližnje okolice, šolska deca in številni vaščani.
Pokojnica je bila splošno priljubljena. V gan-
ljivem govoru se je poslovil od nje ob odprtem
grobu domači župnik g. Razbornik. Dobri ženi
naj bo lahko domača zemlja!

Iz Prekmurja

Na smrt obsojeni Makovec pomilošen.
Poročali smo že o razpravi proti Karlu Ma-
kovcu, ki je julija v Strigovi umoril svoje
dekle Mimiko Repoyo in njenega spremlje-
valca Viktorja Razbergerja. Obsojenec se je
pritožil proti visoki kazni na apelacijsko so-
dišče, ki je ugodilo in spremenilo smrtno
kazen v dosmrtno ječo.

F. Gobey.

25

Umor na plesu

Potem se je le nekako zavedla.
»Dober dan vsej gospodi!« je rekla in se po
starinsko priklonila.

Potem se je obrnila k Bertu:

»Dober dan, gospodična. Prihajam z vašega
stanovanja. Vratar mi je erkel, da ste šli
sem, pa sem prišla. Srečna sem, da sem vas
dobila, ker mi je muž velel, naj se na vsak
način vrnem k njemu. Nisem izprva hotela,
ker sem vam obljubila, da bom ostala v Bel-
levilleu. Toda, kako naj ostanem? Niste mi
plačali, denar sem pa potrebovala. Mož me
je nagovarjal, naj nesem otroka v najdeniš-
nico. Toda k sreči sem danes slišala, da so
pisali listi, da vas bodo izpustili. Hitro sem
vzela otroka in odhitela na vaše stanovanje.
Peš sem morala prehoditi vso dolgo pot, ker
nisem imela niti solda več.«

»Dosti!« je vzkliknil kapitan. »Kdo vam je
izročil to dete?«

»I, gospodična!«

»Kdaj?«

»Dva meseca sta že pretekla, plačala mi je
pa šelē za enega.«

»Dva meseca!« je vzkliknil Crozon in ošni-
nil ženo z besnim pogledom.

»Da, dva meseca. Otrok ima nekaj dni
več.«

»Kje ste dobili otroka? Zakaj šo vam ga
izročili? Odgovorite!«

»Ali ste mar s policijo, gospod?«

»Odgovorite! Drugače vas bom dal zapreti,
čim prekorčite prag te hiše!«

»Mene da bi zaprli? Vi? Jaz sem poštena

ženska! Moj muž dela v veliki pralnici, jaz
pa likam perilo. Gospodična nama je dajala
prati svoje perilo. Ko sem nekega ponedeljka
prišla k njej, me je vprašala, ali ne bi spre-
jela stanovanje. Izročila mi je otroka in vse
»Rada«, sem ji rekla. Zahtevala pa je od me-
ne, da bi se preselila v mesto in mi je ponu-
dila povračilo stroškov za stanovanje, poleg
tega pa še po štirideset frankov na mesec.
Lahko si mislite, da sem rada to sprejela.
Naslednji dan sem se vrnila, gospodična pa
me je odvedla v neko hišo, kjer je zame na-
jela stanovanje. Izročila mi je otroka in vse
je bilo v redu.«

»Ali mati ni nikoli prišla pogledat otro-
ka?« je nestrpno vprašal Crozon.

»Mati? Kaj vem za mater? To me nič ne
briga in zanjo sploh vprašala nisem.«

»Tega vam pa ne verjamem! Da ni nobena
druga ženska prihajala k vam?«

»Nikdar nisem videla nikogar drugega ka-
kor to gospodično. To je sveta resnica, gos-
pod, kakor je meni Virginija Nomiér ime.
K sebi je vzela vsak dan otroka za kakšno
uro, potem mi ga je pa prinesla nazaj. To je
trajalo vse do začetka prihodnjega tedna, ko
mi je našla drugo stanovanje.«

»Kdaj je bilo to?« je besno vprašal Cro-
zon.

»Da, prišla je neko soboto po polnoči. Teden
dni prej je sploh ni bilo k meni. Le
vsak dan mi je poslala neko deklico, ki me
je vprašala, ali me ne zasleduje kakšen mo-
ški, ko se z otrokom sprehajam. In prav ti-

sto soboto me je na cesti ustavil neki moški
in me vprašal, čigav je otrok. Prosila sem ga,
naj me pusti v miru, toda zasledoval me je
prav do vrat hiše, kjer sem stanovala. To
sem takoj povedala tistemu dekletu. Rekla
mi je, naj zvečer ne ležem, ampak naj bom
pripravljena, da se ponoči preselim. Da bo
takrat prišla gospodična...«

»Ali je prišla?«

»Seveda! Odpeljali sva se v ulico Pueblo.
Soba ni bila takna kakor prva, pa sem bila
vendar z njo zadovoljna. Drugo jutro je pri-
šel gospodar k meni in mi je povedal, da je
soba plačana za mesec dni naprej. To sem ta-
koj sporočila svojemu možu, ki pa nad tem
ni bil nadydušen. Upala sem, da bo gospodi-
čna kmalu spet prišla. Ni je bilo. V ponedeljek
sem zvedela, da so jo zaprli. Čakala sem,
potem pa...«

»Molčite«, je vzkliknil Crozon. »Zdaj vem
že dovolj!«

Obrnil se je k svoji ženi in se hotel vreči
nanjo, toda Berta mu je zastavila pot:

»Ali ste slišali?« je mračno vprašal kapi-
tan. »Ta ženska je povedala resnico. Vi ste
me varali in vaša sestra vam je pomagala.
Vedel sem, da neki neznanec išče otroka. Vsi
ste mi lagali!«

»Obsodite mene, toda ne klevetajte svoje
žene!« je vzkliknila Berta.

»Ali boste zdaj še nesramni in boste hoteli
tajiti, da je ta otrok sploh na svetu? Ali ne
boste priznali, da ste ga hodili vsak dan obi-
skovat? In v soboto... da, takrat je bil ples
v operi... ste lepo izrabili noč! Začeli ste
jo z zločinom, a končali bog ve kje in kako.
V vašo nedolžnost ne verjamem več.«

»Saj vam ni treba verjeti. Nicesar ne ta-
jim. Pravim vam le, da je Matilda nedolžna.«

Novice

* **Pokroviteljstvo nad pomladnim velesojmom v Ljubljani** je blagovolil prevzeti Nj. Vel. kralj Peter II. Velesojem bo od 31. maja do 9. junija l. 1941.

* **Vodnikova družba v Ljubljani** vjudno obvešča člane zamudnike, da je Vodnikova pratika za leto 1941. pošla. Družba ima v zalogi ostale tri letošnje knjige, ki jih založi vsako leto v večji nakladi kakor Vodnikovo pratiko. Ti člani zamudniki lahko še dobe, ako to želijo, tri knjige brez Vodnikove pratike za ceno 27 din in sicer znaša članarina 20 din, 7 din so pa stroški odpreme.

* **Nov inženjer agronomije.** Na kmetijski fakulteti zagrebškega vseučilišča je bil diplomiran za inženjerja agronomije g. Zancer Pavle iz Selnice ob Dravi. Prvemu kobanškemu agronomu iskreno čestitamo!

* **Mirka Grujičeva umrla.** Te dni je umrla v Beogradu v visoki starosti gā. Mirka Grujičeva, dvorna dama in predsednica Kola srbskih sester, ugledna nacionalna delavka, znana skoro po vsej naši državi. Nj. Vis. kneginja Olga je prišla v njen dom in se poklonila zemskim ostankom zaslužne pokojnice. Truplo so izpostavili v prostorih Kola srbskih sester. Pogreb se je vršil v soboto in s se ga med drugimi udeležile številne odposlanke nacionalnih ženskih združenj iz države.

* **Smrt matere dobrovoljca Frana Bračiča.** Te dni je v Mariboru za vedno zatisnila oči ga. Marija Bračičeva, vdova po šolskem upravitelju in mati šestih zgladno vzgojenih hčera in sina edinca Franja, ki je kot dobrovoljec-oficir izkrmavel v strahovitih borbah v Dobružji. Ga. Bračičeva je bila hčerka zdravnika in se je v mladosti zvezala v srečnem zakonu z nadučiteljem Franjem Bračičem, ki je užival pri Sv. Vidu nad Planino 36 let neomajno ljubezen vsega prebivalstva in je ob vstopu v pokoj prejel častno članstvo vseh štirih tamošnjih občin. Z letom 1918. je legla težka senca na vso družino Bračičevih, zlasti na go. Marijo. V enem letu je izgubila soproga in edinca. Kako ji je srce trepetalo, ko je izvedela, da se sin bori v Dobružji. Naša osvoboditev je terjala hude žrtve. Nesebične, junaške matere so bile one, ki so jim srca krvaveča, ko so se njih sinovi borili za domovino, a niso tožile. V častno priznanje za to žrtev je bila

ga. Marija odlikovana z zlato medaljo za civilne zasluge, ki ji je bila na izredno svečan način izročena l. 1937. Svoja poslednja leta je živela v bližini svojih hčerk. Njihova iskrena ljubezen in skrb sta ji sončili jesen življenja. Kakor v materi, ni mogel umreti spomin na sina Franja. Tako živi njegov neomajni nacionalni duh v družini Bračičevih. Vse hčerké zavzemajo odlične položaje v našem javnem življenju. Spoštovani družini Bračičevi izrekamo ob hudi izgubi iskreno sožalje!

* **Nenadna smrt uglednega vzgojitelja.** Te dni je umrl ravnatelj II. deške meščanske šole v Ljubljani g. Rudolf Pečjak. Zjutraj se je odpravil po opravkih v mesto in kmalu se je vračal domov, da bi bil pri domačem prazniku rojstnega dne svoje najmlajše hčerke. Pri Prelogu je hotel stopiti v avtobus, pa je v trenutku omahnil in izdihnil. Takoj so poklicali reševalno postajo, da bi ga odpeljala v bolnišnico, toda bilo je že prepozno. Pokojnik je bil odličen šolnik. Spisal je za meščanske šole zgodovinske knjige in slovenske čitanke. Zapustil je užealoščeno soprogo go. Ano, rojeno Kamenškovo, in pet nepreskrbljenih otrok. Najstarejši sin Smilian je pravnik. Hudo prizadeti rodbini izrekamo naše iskreno sožalje.

* **Dr. Miljutin Zarnik umrl.** V Ljubljani je umrl upokojeni magistratni ravnatelj dr. Miljutin Zarnik. Po dolgem bolehanju je odšla na sveti večer v večnost njegova dobra duša. Rajniki je bil najstarejši sin slovenskega narodnega in kulturnega delavca dr. Valentina Zarnika in brat nekaj let mlajšega vseučiliškega profesorja dr. Borisa Zarnika. Dr. Miljutin Zarnik se je rodil v Ljubljani l. 1873. L. 1892. je napravil v Ljubljani gimnazijsko maturo in se napotil v München, kajti zelo se je zanimal za umetnost in se je hotel posvetiti slikarstvu. Obenem se je lotil pravnega študija. Slikarsko se je tudi začel uveljavljati s tem, da je sodeloval kot slikar pri nekaterih slovenskih časopisih. Lotil se je tudi črtic, s katerimi se je javnosti predstavil z odličnim slogom in lepim jezikom. V Münchenu se je nenadno odločil za praktičnejši poklic. Odpotoval je v Gradec in se popolnoma posvetil pravnemu študiju. Za doktorija prava je bil promoviran v Gradcu. Rajniki je bil delaven mož in zmerom naprednega jugoslovenskega mišljenja. Časten mu spomin!

* **Smrt starega narodnjaka.** Na Meljski cesti v Mariboru je preminil v visoki starosti

82 let posestnik in industrijec g. Ivan Verdnik, tast tvorničarja g. Skofa. Blagi pokojnik je bil zaslužen narodni delavec. Bil je gerent in večkrat župan občin Dravograda in Otiškega vrha. Bil je mož kremenitega značaja in poštenjak. Za zasluge je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje. Ob nastanku svetovne vojne je bil Verdnik dvakrat zaprt v Gradcu zaradi slovenskega prepričanja. Ob prevratu so mu narodni nasprotniki zažgali gospodarsko hišo in izropali domačijo. Vzornemu narodnjaku in zavednemu naprednjaku ohranimo najlepši spomin! Njegovim svojcem iskreno sožalje!

* **16 silov (žitnih skladišč) bo gotovo najkasneje do prihodnje žetve.** Družba, ki gradi ta žitna skladišča, je doslej zgradila že več manjših skladišč, po večini v siromašnejših krajih, večja pa so še v gradnji. Vseh 16 skladišč bo imelo prostora za 7000 vagonov žita. Največji skladišči bosta v Šabcu in Pančevu, ki bosta imeli vsako prostora za 1500 vagonov. V večjih žitnih središčih v Vojvodini pa je družba kupila že obstoječa skladišča, tako v Petrogradu za 1300 vagonov žita in v Smederevu za 250 vagonov. Poleg tega bodo zgradili tudi tri sadne hladilnice, in sicer v Brčkem, Valjevu in Čačku. Potrebne hladilne stroje bodo dobili iz Nemčije. Vsaka izmed teh sadnih hladilnic bo imela prostora za 50 vagonov presnega sadja. Te tri hladilnice bodo lahko vsak dan odpravile po osem vagonov presnega sadja za izvoz v tujino. Družba misli nastopajoče leto zgraditi še devet novih skladišč in eno pretovarjalno žitno skladišče v Sisku.

* **Zagrebski nadškof dr. Stepinac v Strigovi.** Prejšno nedeljo so v Strigovi blagoslovili prenovljeno župno cerkev. Obenem so proslavljali tudi 300 letnico pokristjanjenja Hrvatov. Svečanosti je osebno opravil zagrebški nadškof dr. Stepinac. Po slovesnem sprejemu je bila v šoli akademija, pri kateri je spregovoril tudi nadškof. Napovedal je, da bo Strigova prav v kratkem priključena banovini Hrvatski.

* **Dr. Maček za odstranitev nepotrebnih preprirov.** »Hrvatski dnevnik« je objavil pred božičem krajši članek, ki ga je napisal zanj podpredsednik vlade dr. Vladko Maček in v katerem želi Hrvatom vesele božične praznike. V njem pravi tudi: »Zlo ni mogoče odstraniti z z'om. Zlo se more zmanjšati, dokončno odstraniti pa se more samo z dobrim. Danes, ko je skoraj ves svet v vojnem stanju mi Hrvatje lahko praznu-

»Pojasnite mi vse! Ko sem prišel s potovanja, ste mi prisegali, da je Matilda nedolžna. Ali boste še zdaj tajili, da ste delali za svojo sestro? Ali boste mar trdili, da ste pomagali kakšni svoji prijateljici? No, kar njeno ime mi povejte, da se prepričamo!«

»Kaj? Ali mislite, da bom svojo prijateljico izdala zdaj, po vsem, kar sem za njo storila? Da, prijateljico imam, ki je grešila in prevarila svojega soproga! Zelo nesrečna je. Ponudila sem ji roko. Skrbela sem za nesrečnega otroka, ki ga mati ni mogla vzgajati. Deklica bi bila umrla, če se ne bi jaz brigala zanjo. Ali je mar to zlobin? Moja vest je mirna in ponosna sem na to, da sem poslušala glas svojega srca.«

Kapitan je bil spet ves zmeden in ni vedel, kaj naj stori. Sedel je in se zagledal predse. Berta je bila že prepričana, da je Matildo rešila.

Tedaj pa je dojilja napravila novo neumnost. Stopila je h gospodični Lesterelovi. Deklica je pogledala gospo Matildo in se ji nasmejala.

»Poglejte, gospa,« je dejala dojilja, »otrok vas ne pozna, pa bi vas le rad poljubil.« In pomolila ji je deklčo, da so se njene ustnice dotaknile malega čela.

Kapitan je planil kvišku, razjarjen kakor gad, pograbil nož in planil proti svoji ženi: »Nesrečnica, ti si mati tega otroka! Ubil bom tebe in njega!«

Berta je priskočila, da bi ga prestregla. »Ne boste se dotaknili moje hčere,« je odločno rekla.

»Vaše hčere?« je vzkliknil Crozon. »Drznete se reči, da je to vaša hči?«

»Da, Drznem se. Jaz sem njena mati in žnala jo bom braniti!«

»Nesrečnica! Tu pred vsemi ljudmi pripovedujete, da ste zavrgli svojo dekliško čast!«

»Vem, kaj delam! Vem, da sem izgubljena! Lahko bi bila svojo sramoto zakrila, toda vi ste me prisilili, da je nisem smela zamolčati. Naj vam bog to odpusti! Za svoj greh se bom dovolj kesala in se bom še. Toda srečna bom v zavesti, da sem rešila Matildo.«

»Kdo mi more jamčiti, da spet ne lažete?«

»Ali še dvomite? Kako bi jaz mogla napraviti tujo sramoto na svoja ramena? Ne pozabite, da pozna dojilja mene, samo mene. In da sem jaz v zaporu molčala samo zaradi tega, da ne bi bil moj nedolžni otrok omadeževan!«

Nastal je kratek molk. Kapitan je zagnal nož na mizo. Potem je dejal z zamolklim glasom:

»Pojdite vsi! Ostati hočem sam s svojo ženo. Odnosite tega otroka!«

Dojilja, ki je bila vsa prestrašena in ki se je že zavedala, da je ona s svojo nespretnostjo zakrivila ta mučni prizor, je komaj še čakala, da je hitro šla. Prav tako tudi goska Cambryjeva. Berta ni vedela, kaj naj stori, toda sestra ji je namignila, naj pusti njo in njenega moža sama.

»Gospod Crozon,« je Berta tiho rekla, »ne bom se jezila na vas, ker ste tako govorili z menoj. Jeza vas je zapeljala tako daleč, in vem, da se tega zdaj že kesate. Vaše srce je plemenito. Oba prošim, da mi moj greh odpustita in da me ne preklinjata... Saj sem jaz že tako dovolj nesrečna.«

»Pojdite,« je tiho rekel Crozon in glas se mu je tresel.

»Mislim, da vaju ne bo zanimalo, kako sem padla. Ta skrivnost pojde z mano v grob... morda kmalu... Niti Matilda je ne

bo nikoli zvedela. Zbogom!«

Po teh besedah je Berta objela svojo sestro in šla za dojiljo. Gospa Cambryjeva je stisnila roko kapitanovi ženi, pozdravila hladno še njega in prijela Berto pod roko.

Ko so šli po stopnicah, je dejala gospa dojilji:

»Tu imate sto frankov! Vrnite se domov! Povejte možu, da ste našli mater tega otroka in pričakujte naju prav kmalu.«

Dojilja se je zahvalila in odšla proti domu. Lepa vdova in Berta sta sedli v voz, in ko je kočijaž zapiral vrata, je gospa Cambryjeva ganjeno rekla:

»Berta! To kar ste pravkar govorili, ni bilo resnično.«

»Res ni bilo,« je jecjala Berta, »jaz sem izgubljena, toda rešila sem Matildo!«

»Čudoviti ste! Takoj poidem h gospodu Darcyju, naj izda nalog, da ustavijo vsako zasledovanje proti vam.«

»Ničesar mu ne recite, rotim vas! Usmilite se moje uboge sestre.«

»S tem, da ste rekli, da je otrok vaš, ni vaša sestra pri vsej zadevi prav nič več prizadeta. Isto boste ponovili pred preiskovalnim sodnikom.«

»Gospod Darcy mi ne bo verjel, pa bo uvedel preiskavo še proti moji sestri.«

»Zakaj? Sodnik mora odkriti samo to, kie ste bili v tisti usodni noči. Zdaj je to prav preprosto. Izprašal bo dojiljo in žensko, ki vas je takrat odvedla v opero, ali ne?«

»Ne s tem bi izdala skrivnost, ki ni samo moja...«

»Ki jo bo gospod Darcy tako in tako hitro odkril. Samo povejte mi še to, kdo je bila tista ženska. Saj ste se z njo vred peljali v opero?«

jemo božič mirno. Za to dobroto se moramo zahvaliti samo temu, da smo se po zaslugi naporov naših voditeljev in nositeljev držali nauka Sinu božjega: Mir med ljudmi! Še nekaj vas prosim ob letošnjem božiču. Prosim Boga in vas, da bi to, kar smo doslej dosegli v odnosu do drugih narodov, izvedli tudi med seboj. Če tega nismo dosegli doslej, storimo vsaj o božičnih praznikih in odstranimo vse, pogosto tudi brezpredmetne prepire. Vedimo, da je to glavni pogoj za napredek hrvatskega kmečkega ljudstva in drage nam domovine Jugoslavije.

* Zaradi prehrane je vsak strah neosnovan. V ministristvu za kmetijstvo je bilo posvetovanje o prehrani. Prisostvovali so mu ministri za kmetijstvo dr. Cubrilović in glavni ravnatelj direkcije za prehrano dr. Čosič. Šlo je za splošno vprašanje oskrbe posebno siromašnejših krajev s krušno moko in drugimi življenjskimi potrebščinami. Po splošnem mnenju odločujočih čimteljev se razvija vprašanje prehrane zadovoljivo, tako da je bojazen v tem pogledu neosnovana.

* Slovenski mesarji so zborovali. V Košakovi restavraciji v Ljubljani je bil ta dan občni zbor Zveze združenj mesarjev in klobasičarjev, ki se ga je udeležilo lepo število odposlancev iz vseh krajev Slovenije. Namesto odsotnega predsednika g. Jakoba Dimnika, ki je te dni na svojem domu pri Devici Mariji v Polju obhajal 70letnico rojstva, je zborovanje vodil podpredsednik g. Matevž Hafner iz Škofje Loke. Na predlog celjskega odposlanca g. Matije Esiha je bil predsednik g. Dimnik s soglasno odobri vijo izvoljen za častnega člana. Tajnik zveze g. Zan je poročal o težavah, ki jih preživlja mesarska obrt v teh časih vojnih zased, nato pa je bila prečтана občirna resolucija, o kateri se je razvil živahen razgovor. Največ zanimanja je zbudilo vprašanje o pravilnem določanju cen surovim kožam, mesu in mesnim izdelkom. Tudi vprašanje o preskrbi Slovenije s soljo za mesarsko obrt je bilo živahno obravnavano. V zadnjem času se opaža znatno pomanjkanje soli, ki jo mesarji v večji množini potrebujejo zlasti zdaj, ko se je začela doba za izdelovanje raznih mesnih izdelkov, soljenja mesa in slanina. Odposlanci so grajali ravnanje nekaterih političnih oblastev prve stopnje pri doščevanju cen. Zborovalci so sklenili naprositi bansko upravo, naj izda načelna navodila sreskim načelstvom o določanju cen tretini in svinskemu mesu pri čemer naj se zasli-

šijo pristojna strokovna združenja mesarjev in klobasičarjev. Zbor se je izjavil tudi za zvišanje plač državnim nameščencem, da bodo ustrezale današnjim življenjskim razmeram. Monopolska uprava naj poskrbi za zadostno količino živilske in industrijske soli, da prehrana prebivalstva ne bo trpela škode. Po zborovanju so mesarji ostali na skupnem kosilu, nato pa se je večje odposlanstvo z avtobusom odpeljalo k Devici Mariji v Polju k svojemu novemu častnemu članu g. Jakobu Dimniku na obisk. V gostoljubnem Dimnikovem domu se je razvila pristrčna domača slovesnost.

* Občni zbor Delavske zbornice. Te dni je bil občni zbor Delavske zbornice v Ljubljani. Od 60 imenovanih odposlancev se ga je udeležilo 47. Razprave so bile prav kratke. Proračun za prihodnje leto je za približno 1,2 milijona din višji od dozdajšnjega in je bil soglasno odobren. Za novega predsednika Delavske zbornice je bil izvoljen urarski pomočnik Jože Jonke, predsednik slovenskega Jugorasa. Svobodna strokovna združenja, ki v Delavski zbornici niso zastopana (Narodna strokovna zveza, Jugoslovanska strokovna zveza in Strokovna komisija) so poslala za občni zbor upravnemu odboru Delavske zbornice dopis, v katerem predlagajo, naj se razmere v Delavski zbornici uredijo na ta način, da poda ostavko zdajšnja uprava in tako omogoči ministru za socialno politiko in narodno zdravje, da imenuje novo upravo v sporazumu z vsemi strokovnimi združenji. Ta predlog na občnem zboru ni prišel v razpravo.

* Podražitev beograjskih listov. Beograjski dnevnik objavljajo sporočilo Združenja lastnikov listov, ki pravi, da se bodo 1. januarja podražili tudi beograjski listi. Sporočilo pravi, da so bili izdajatelji listov postavljeni pred izbiro, ali občutno zmanjšati obseg listov ali pa povišati naročnino in ceno v podrobni prodaji. Po temeljitih preudarku so se odločili za drugi izhod. Listi se bodo odšlej prodajali po 2 din izvod, mesečna naročnina za glavne dnevniške pa bo znašala 44 dinarjev.

* Omejitve gostilniških in plesnih prireditve. Glede na regnost položaja zdajšnjega časa je ban dravske banovine odredil: Plesne prireditve se smejo dovoljevati samo za čas od 31. decembra do vštete 25. februarja (pustni torki); in sicer le društvom in korporacijam, ki so že doslej prirejale svoje vsakoletne plesne prireditve in nudijo dovoljno jamstvo, da bo prireditve potekla v

redu. Plesne prireditve se smejo dovoliti največ do 2. ure zjutraj. Pol ure po tem času morajo biti prostori izpraznjeni. Plesne vaje posameznih društev se smejo vršiti najdalje do vštete pustnega torka. Gostilničarjem se ne smejo izdajati dovoljenja za plesne prireditve. Paziti se mora, da gostilničarji ne bodo izrabili društev, da bi pod njihovimi imeni prirejali plesne na svoj račun. Trajna podaljšanja policijske ure se ne smejo dovoljevati. Za poedine primere se sme dovoliti podaljšanje policijske ure največ do 2. ure zjutraj. Predpisi naredbe o odpiranju in zapiranju v gostinskih podjetjih z dne 4. julija 1. 1935. se morajo strogo in pravilno izvajati. Sreskim načelstvom in policijskim oblastvom je naročeno, da te odredbe najstrožje izvajajo in ne dopuščajo nobene izjeme.

* Koroški drobiž. Ob koncu novembra se je oženil mladi posestnik Jakej Sadošek po domače Peruč v Lobniku. Nevesta mu je bila pridna Micka Slanovčeva Pečnikova iz Lepena. Po poročnem obredu je g. dekan mladi par pristrčno nagovoril in mu želel obilo blagoslova na novi življenjski poti. — V Globasnici se je oženil Foltej Šajn, po domače Rihkov iz Podjune z Angelo Lodranovo iz Večne vasi. Ženin je bil včasih eden najboljših igralcev globasniškega prosvetnega društva in strumen poveljnik gasilcev. Bil je tudi občinski odbornik. Nekaj dni za Foltejem se je poročil tudi njegov brat Anej z Nanco Woelbl iz Podjune. Obilo sreče! — Pokrajinski vodja Kutschera je v Dobri vasi odprl otroški vrtec, ki je peta tovrstna zgradba na Koroškem. — V Celovcu je bilo v novembru 22 prometnih nesreč, pri katerih so se tri osebe smrtno ponesrečile. Policija bo v bodoče nastopala najstrožje proti krivcem.

* Hrina se širi po Sloveniji in terja že smrtne žrtve. Ta je v zagorski dolini terjala že več žrtve. V kotredeškem okolišu skoraj ni hiše, da bi ne imeli bolnika. Kdor je podvržen prehlajenju, se boleznijo naglo nalezijo in je srečen, če se je reši brez posledic. Na Štefanovo so pokopali 84letnega rudniškega staroupokojenca Jožeta Slaka iz Bevskega. Še isti večer je umrl 68letni upokojeni rudniški strojnik Vinko Venger iz Zagorja.

* Smrt pod kolesi lokomotive. Prejšnji ponedeljek popoldne se je v bližini železniške postaje na Javorniku pripetila huda nesreča. 35letni delavec Miha Kalan, ki je bil zaposlen v železarni na Javorniku, stanoval pa je v Kamni gorici, se je napotil na Jesenice, da bi nakupil potrebni živež za svojo dru-

»Da. Čakala me je v vozu.«

»Kar zdelo se mi je tako. On vas bo vprašal, kako dolgo ste ostali na plesu v operi in kam vas je potem odvedla. Še nocoj bo vse urejeno. Povejte mi ime in stanovanje te vaše najboljšje priče.«

»Prav imate, gospa. Bolje je, da vam vse natanko povem. Ta ženska služi v hiši, kjer se je dekletce rodilo. Zelo rada ima moje sestro. Ko sem se bala, da me zasledujejo, sem njo pošiljala k dovilji. Viktorija ji je ime, zelo mlada je še, služi pa pri neki gospej Verdonovi v Rožni ulici na Montmartru. Lahko jo bo dobil... Toda če gospod Darcy vpraša za žensko, ki je v tisti ulici rodila?«

»Ne bojte se tega! Lahko raziskuje, kolikor hoče. Njemu ni potrebno, da bi komu polagal račune in vaš položaj bo razumljiv. Vse mu bom pojasnila, tudi to kar se je pravkar zgodilo pri Crozonovih. Samo Gastona bo malo bolelo, če bo zvedel, kakšni greh ste prevzeli na svoje rame.«

»Če mu stric ne bi povedal, bi mu jaz sama.«

»Na poroko z njim pozabljate!«

»Na to ne mislim več. Moram skrbeti za Matildinega otroka. Vsakdo mora misliti, da sem jaz mati tega otroka. Zdaj vam mora biti jasno, gospa, zakaj ne morem postati Gastonova žena.«

»Ali ga niti sprejeti ne mislite več?«

»Samo toliko ga bom sprejela, da mu vrnem besedo, ki mi jo je dal.«

»Za boga, Berta, ne prenalgate se. Ne odločite se za nič, dokler ne govorite s preiskovalnim sodnikom! Še danes ga moram poiskati, da boste zvečer že čisto prosti. Potem bom prišla k vam in se bova pomenu,

kaj bo treba še storiti. Zdaj sva pa pri vašem domu. Za nekaj ur vas bom zdaj zapustila. Računajte name.«

Voz je obstal. Berta je objela svojo zaščitnico, Gospa Cambryjeva se je odpeljala dalje.

»Mož bog.« je dejala Berta, ko je stopala po stopnicah hiše, ki je v njej stanovala, »daj srečo tej dobri ženski, reši Matildo, reši njenega otroka in vzemi moje življenje!«

XIV.

Dva dneva po zabavi, pri kateri je markiza Barancosova zbrala vse, kar je bilo v Parizu elegantnega, se je odpeljala na svoj veliki grad na kmetih, kamor je povabila nekaj gostov, med njimi tudi stotnika Nointela.

Markiza ga je povabila na lov že tisti večer v operi, potem pa še po plesu v svoji palači.

Po tistem prizoru z gumbom na koncu kobiljanskega plesa si je moral stotnik sam pri sebi priznati, da si še ni na jasnem o markizini krivdi.

Nointel se je odpeljal na lov, ne da bi bil vedel, kaj se je med tem zgodilo z Gastonom in njegovim stricem, z gospo Cambryjevo in s Crozonom. Sklenil je celo, da ne bo na te ljudi sploh mislil, dokler se ne vrne spet v Pariz.

Sandovil, kamor se je Nointel peljal, je ležal sedemdeset milj od Pariza v zapadni smeri. Od železniške postaje je bil oddaljen dobri dve milj. Stotnik se je odpeljal ob eni popoldne in je računal, da bo prišel v grad h kosilu, ki ga imajo v Franciji šele zvečer.

Na postaji ga je že čakal voz, da ga odpelje do gradu. Ob vходу v to razkošno poslopje je stal vratar, ki mu je povedal, da

markiza kosi ob osmih zvečer, da pa se gostje že prej sestanejo v dvorani.

Imel je dosti časa, da se je preoblekel. Ob pol osmih ga je prišel sluga iskat, da ga je odvedel v dvorano, ki je v velikem poslopju ne bi bil tako lahko našel.

Šla sta po dolgih, zavitih hodnikih in prišla do visokih vrat. Sluga jih je odprl in zaklical:

»Gospod stotnik Nointel!«

Kakšen začetnik bi se bil komaj znašel v ogromni dvorani, kjer so bili sami neznani obrazi. Nointel je vljudno pozdravil skupine neznancev, potem pa so se na drugem koncu odprla druga vrata in pokazala se je markiza Barancosova, lepša kakor kdaj prej, vsa v dragih kamnih.

Nointel ji je stopil naproti, a v trenutku, ko jo je hotel pozdraviti, je zagledal na njenih prsih gumb, ki ga mu ga je bila takrat na plesu vzela.

Ni mu dela časa, da bi se bil zbral.

»Dobrodošli!« je vzkliknila in mu ponudila belo roko. »Nestrpno sem vas že pričakovala. Če vas ne bi bilo nocoj, bi se bila najbrž vrnila v Pariz.«

»Kako, gospa? Svoje goste bi bili kar tako pustili?«

»Saj bi znali iti na lov tudi brez mene. Moji rojaki so, in vajeni so mojih mušic.«

»Pa res. Menda sem jaz tu edini Francoz.«

»Ali vam je žal, da ste prišli in da ste v taki družbi?«

»Nasprotno! Še vesel sem, da niste povabili tudi kakšnih mojih znancev.«

»Gospod Prebord se je na vso moč trudil, da bi ga povabila. Nisem povabila niti vašega prijatelja Darcyja, ker sem želela, da bi imela samo vas.« (Da lje)

žino. Ko je živila dobil, je vzel hitro pot pod noge, da bi na Javorniku še ujel osebni vlak. V bližini Hafnerjeve gostilne na Borovljah je krenil v strm breg, da bi prišel prej na postajo. Ko je šel po železniškem tiru, je bil z znaki opozorjen, da se bliža osebni vlak z Jesenic. Ker pa ni vedel, po katerem tiru vozi vlak na postajo, se je umaknil na desno, potem pa spet na levo. Bil je ves zbehan. Pri tem je tako nesrečno padel, da je obležal tik pred lokomotivo, ki ga je odbijala pred seboj kakih 30 m. Naposled pa je prišel pod kolesa, ki so mu hudo poškodovale glavo in odrezala desno nogo nad gležnjem. Ponesrečenca je reševalni oddelek gasilske čete KID na Javorniku takoj prepeljal v bolnišnico bratovske skladnice, kjer so se zdravniki zaman trudili, da bi mu rešili življenje. Miha Kalan je delal v tvornici Kranjske industrijske družbe 7 let. Bil je trezen, priden in vesten delavec, dober mož in skrben oče dveh nepreskrbljenih otrok. Bodi mu ohranjen lep spomin, hudo prizadetim svojcem pa naše sožalje!

* **Nenadna smrt v cerkvi.** V opatijski cerkvi v Celju se je pripetil na Štefanovo razburljiv dogodek. Med maso se je nenadno nezavestna zgrudila 59letna, v Leoben v bivši Avstriji prisojna zasebnica Marija Bažičeva, ki je stanovala na Dečnovi cesti v Celju in je bila nemška državljanica. Gospo so takoj prenesli v cerkvenikovo stanovanje in jo poskušali spraviti k zavesti, toda ves trud je bil zaman. Umrla je za srčno kapjo.

* **Smrt zaradi slabe peči.** V Melju pri Mariboru imata zakonca Josip in Alojzija Semannova svoje stanovanje. Mož je bil obratovodja v tvornici v Melju. Ker ju te dni predolgo ni bilo na spregled, so stanovalci v isti hiši postali pozorni in obvestili o tem gospodarja in policijo. Ker tudi na ponovno trkanje ni bilo odgovora, so vdrli v stanovanje s silo. Ko so stopili v sobo, se jim je nudil strašen prizor. Oba zakonca sta ležala nezavestna na postelji. Poklicali so takoj mariborske reševalce. Alojzijo, ki je še kazala nekaj znakov življenja, so prepeljali takoj v bolnišnico, njenega moža pa kljub dvurnemu prizadevanju z umetnim dihanjem niso mogli spet zbuditi k življenju. Vzrok nesreče je bil v tem, da sta zakonca zvečer zakurila peč, od koder pa je, ker je bila neč slaba, uhajal ogljikov monoksid.

* **Požar v Cirkniku.** Ko je gospodar Jan z Cirkenski iz Cirknika te dni šel po opravkih v sosedno banovino, se je vnela šupa blizu njegove hiše. Ogenj je zajel tudi poleg ku-

pe stoječ skedenj, ki pa k sreči ni zgorel, ker so domači pravočasno nastopili proti ognju. Domnevajo, da je ogenj nastal zavoljo tega, ker je domači 4letni sinček Tonček vtaknil gorečo vžgalico v kup slame.

* **Smrten skok z dravskega mestu v Mariboru.** Nedavno zvečer je skočil trgovski pomočnik Janko Belina z državnega mostu v Mariboru tako, da je padel na tla v Dravski ulici. Pri padcu je dobil smrtne poškodbe. Zdravniška pomoč je bila zaman. V bolnišnici je Belina umrl za poškodbami.

* **Sin, ki je v nujni obrambi ubil svojega očeta, oproščen.** Pred letom dni je župan Stojan Jovanović iz Cetirca pri Kumanozem oženil svojega sina, toda kmalu se je sam zaljubil v svojo snaho. Začel jo je nadlegovati, toda snaha ga je odklanjala. Neka večera je poslal sina v vinograd stražiti, sam pa je začel trkati na snahina vrata. Toda sin se je bil nenadno vrnil domov, ker mu je postalo slabo. Ko je oče začutil, da se okrog hiše nekdo premika, je ustrelil iz samokresa in zadel sina v koleno. Sin je padel. Ne da bi bil vedel, kdo je streljal nanj, je sprožil svojo puško in zadel neznanca pred sobo svoje žene. Ko je šel gledat, je našel svojega očeta mrtvega. Pred sodiščem so vsi domači in sosedje izpričali, da je bil oče Jovanović nasilnež in da je sin streljal le v svojo obrambo. Zato je bil sin oproščen vsake kazni.

* **Vest ga je grizla pa se je sam prijavil.** Delavec Franjo Deželak, ki je bil uslužben pri rudniku v Rtanju, je prišel na sodišče v Zaječaru in zabil, da ga zapro, ker je zagrešil velik greh. Sodniku je začel pripovedovati, da se je bil zaljubil v neko žensko, ki ga je znala pripraviti do tega, da je ponarejal podpise in opeharil svoje tovariše za nekaj tisočakov. Ko pa je prišel k sebi, ga je tako pekla vest, da je pobegnil iz Rtanja in šel na pot z namenom, da se prijavi sodišču. Tako je tudi storil. Ker na sodišču takih prizorov niso vajeni, so najprej vprašali vodstvo rudnika, kaj je na tem rešnice. Od tam so dobili odgovor, ki je potrdil Deželakove navedbe, in takoj nato so nesrečnika zaprli. Ko so mu sporočili, da se mu je izpolnila želja, je bil vesel in se oddahnil, češ da bo imel zdaj vsaj mir pred vestjo.

* **Preprečen roparski napad na pošto.** Nedavno so se v Središču ob Dravi razširile govorice, da se pripravlja roparski napad na pošto blagajno pri Sv. Bolfenku na Kogu.

Večina je smatrala te govorice za čenče. Orožništvo, ki je tudi slišalo govorice, pa je vestno hodilo stražiti pošto in ugotovilo, da govorice niso bile brez podlage. Opazili so med drugim dva tujca, ki sta hodila pošto skrivaj ogledovat. Dognali so, da je pripravljala napad tolpa, ki je imela svoj sedež v Dragoslavcih v Medjimurju. Dragoslavci so več ko tri ure oddaljeni od Sv. Bolfenka. Počasi so se ugotovila tudi že posamezna imena, tako da so orožniki iz Mačincev pred dnevi lahko vse zlikovce zajeli. Med roparji je tudi neki trgovec Novak, ki je bil najbrž njih vođa.

* **Velik vlom v zlatarsko trgovino na Bledu poškodovan.** V noči na 30. avgust je bil izvršen na Bledu velik vlom. Ljubljanska tvrška Božič, trgovina z zlatino, urami in dragulji v Frančiškanski ulici, ima na Bledu sezonsko podružnico. Ob koncu sezone letos pa so vlomilci odnesli zlatnine, dragih kamnov in ur za mnogo nad 100.000 din. Za vlomilci dolgo ni bilo sledu. Zdaj pa so oblastva odkrila tatove. Imena še niso dana v javnost.

* **Predrzen tat.** Na Vidmu ob Savi je te dni ponujal v nakup večjo množino vreč raznim tamkajšnjim trgovcem neki 20-letni Stepan iz Zeprešča pri Zagrebu. Pozneje, ko je Stepan že odkuril neznanokam, je orožnikom naznanil trgovec Engelsberger iz Krškega, da mu je nekdo iz skladišča v bližini postaje na Vidmu ukradel 80 praznih vreč. Dognano je, da so Stepanove vreče bile lastnina trgovca Engelsbergerja.

* **Nevarna vlomilska družba na Murskem polju.** Prebivalstvo Murskega polja se je nekoliko oddahnilo, ko je izvedelo za aretacijo vlomilske družbe v Kokoričih. A že so se izvršili novi drzni vlomi. Nova tatinska družba je izvršila dva vloma. Nedavno zvečer, ko so se spravili pri Senčarjevih v Lukavcih k počitku, so šli tatovi na delo. Skozi okno so se splazili v sobo, v kateri ni nihče spal, in so tu pobrali vse, kar jim je prišlo pod roko. Na sveti večer pa so tatovi poskušali srečo v Noršincih pri posestniku Mihaelu Belcu. Ko so domači pozno ponoči ugasnili luči in legli k počitku, so vlomilci tiho zlezli v večjo sobo. Tu ni spal nihče, imeli pa so Belčevi tam omare z obleko in pokrite postelje. V sobi so tatovi vse prebrskali. Iskali so gotovo denar. Naposled so odnesli štiri moške obleke, večje število moških srajc, dvocevno lovsko puško, samokres, nov dežnik, ženske nizke in visoke čevlje, svilene ženske robce in naboje za puško. V sosedni

Moritz Lilie:

Blodnje življenja

Povest iz preteklih časov

»Mislim, saj se je že z uspehom preizkusil na odru. Kar mu še manjka, izpopolnjuje z vnetim studijem pod vodstvom dobrega učitelja. Seveda zdaj bolj slabo živi. Mati mu pošilja manjše zneske, ker mu oče ne da več nikakega denarja, češ da se mora prej otresti svojih, kakor oče označuje njegovo nagnjenje. Ni pa nikakega upanja, da bi se pobotala.«

Med pogovorom sta mladi dami ostali daleč za starejšimi, ki so šli naprej. Ko sta prišli do jase v gozdu, sta šele opazili, da ju svetnik s svojima spremljevalkama čaka nekaj sto korakov naprej. Helenin oče je bil vzel klobuk iz glave in si brisal pot s čela. Nehavajen poti navkreber je bil precej zmučen.

Zdajci je stopil mlad, ubožno oblečen človek iz gozda. Trenutek je okleval, se ozrl na vse strani, nato pa se približal skupini izletnikov in izročil obema gospođama listek, na katerem je bilo z neokretno roko napisano: »Gluhonem nesrečnik prosi za dar.« Mladi berač je vzel denar, ki so mu ga dali, se v zahvalo priklonil in izginil s hitrimi koraki med drevjem v isti smeri, iz katere je bil prišel. Pojav in nagli odhod mladega berača sta bila tako nenavadna, skrivnostna, da sta se oba moža vprašujoče spogledala, kakor bi bila drug od druge pričakovala pojasnila o čudnem človeku.

»Res čuden način beračenja,« je menil sodni svetnik.

»Pa silno se mu je mudilo,« je pripomnil doktor.

»Morda mu je šlo samo za tole tukaj in ne za beračenje,« je rekla gospa Sternova in prijela za klobuk, ki ga je Stern še zmerom držal v roki in v katerem je ležalo neko pismo. Pismo je bilo naslovljeno na sodnega svetnika Sterna. Svetnik ga je naglo odprl. V pismu je bilo tole besedilo: »Varujte se še enkrat križati mojo pot. Drugič se najbrž ne bom prostovoljno umaknil.« — Podpisa in datuma ni bilo.

»To ne more veljati meni!« je rekel stari gospod, še enkrat prebral besedilo in nato znova pregledal naslov. »Vendar pa ni dvoma, da je pismo namenjeno meni. Neznanec me mora torej poznati.«

Doktor je vzel pismo, si ogledal pisavo in pisanje spet zmajaje z glavo vrnil svetniku Sternu.

»Če bi vam ne bila ime in oseba Tautenberga čisto neznanca,« je dejal, »bi skoro mislil, da je pisec tega pisma Tautenber. Vsaj čudno obnašanje tega moža bi opravičevalo tako domnevo. Mogoče pa je to pismo v zvezi s kakšnim dogodkom v vaši praksi.«

»To bi bilo mogoče. Nemogoče pa mi je vedeti, kdo bi to bil, ker sem kot odvetnik imel že nešteto primerov v svojih rokah.«

2

Morda se hoče kdo maščevati, ker sem dobil sodni proces za njegovega nasprotnika.«

Obe mladi dami sta medtem prišli k obema možema in mala družba je nadaljevala pot proti vrhu gore, ki so ga kmalu dosegli. Pravni svetnik je bil očitno slabe volje in ta slaba volja se je lotila tudi drugih. Zaradi tega so izlet skrajšali in kmalu nastopili pot proti domu. Med potjo so kakor v zadregi zelo malo govorili. Zato so bili vsi veseli, ko so naposled stopili v svoje sobe.

3.

V četrtem nadstropju stare hiše v vseučiliškem mestu je stanoval Robert Stern skupno s prijateljem visokošolcem Hansom Lassendorffom v skromni sobici. Lassendorff je študiral medicino Robert je bil moral opustiti svoje prejšnje lepo stanovanje in se preseliti v to skromno sobico, ker mu oče ni več pošiljal denarja. Kar mu je pošiljala mati brez očetove vednosti, je zadoščalo komaj za najmanjše življenjske potrebščine in za ubožno sobico. Toda Robert se je z lahkoto odrekal razkošju. Tako zelo je ljubil umetnost in prepričan je bil, da bo po tej poti prišel do časti in slave.

Robert je bil vitke, lepe postave s prijaznim, pametnim in odkritim obrazom. Njegov lepo doneči glas ga je zlasti usposabljal za poklic gledališkega umetnika. Kljub napornemu študiju odrske umetnosti je obdržal svojo mladeniško veselost in kljub marsikateri grenki uri, ki mu jo je povzročil spor z očetom, ni izgubil vere v svojo lastno moč. Zdaj je sedel na oglu stare zofe in študiral vlogo neke gledališke igre. Za pisalno mizo pa je sedel prijatelj Lassendorff in držel v rokah človeško lobanjo študiral njeno sestavo.

sobi sta spala gospodar in gospodinja, ki pa tatov nista čula. Prestrašila sta se, ko sta na božič hotela k maši, a nista našla nobene obleke, drugo pa vse razmetano. Kdor bi o ukradenih predmetih kaj vedel, naj to javi orožnikom v Ljutomeru. Gotovo ista družba je poskušala srečo še pri dveh posestnikih isto noč in na božič, a je bila povsod pregnana.

* Mila sodba za grd greh. Pred mariborskimi okrožnim sodiščem se je zagovarjal

58 letni urar Avgust Strle iz Studencev. Zagovarjal se je v nemščini, ker slovenskega jezika baje ni zmožen. Na zatožno klop je prišel zaradi grdih dejanj. Državno tožilstvo mu je dokazalo, da je zlorabil šest mladih deklic. Najstarejša je štela 15, najmlajša pa samo devet let. Sodba, ki ga je zadela, je bila nepričakovano mila; dobil je samo štiri mesece strogega zapora. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizko odmerjene kazni.

raždin je obtičal v snežnem zametu vlak, ki je imel potem skoraj štiri ure zamude. V snegu je obtičal vlak na progi Križevci—Bjelovar. Skoro na vseh progah zagrebške železniške direkcije so bile o božičnih praznikih velike prometne ovire. Samo na progi Zagreb—Beograd vlaki niso obtičali v snegu, a imeli so velike zamude.

Največje prometne ovire so bile zaradi snega razen na liški tudi na progi Varaždin—Koprivnica. Iz Varaždina so poslali na božični dan lokomotivo s snežnim plugom. Takoj za postajo Rasinjo je zavezila lokomotiva v dobra dva metra visoke snežne zame, da ni mogla naprej ne nazaj. Na postaji Rasinja sta ostala dva tovorna vlaka, ki tudi nista mogla ne naprej ne nazaj. Pomožni vlak, ki je bil krenil iz Varaždina ob 19. uri, se je moral iz Ludbrega vrniti, ker zaradi snežnih zametov ni mogel nikamor. Tako je bil ustavljen ves železniški promet. Zadnje dni, ko so ponehali snežni zameti, so proge v glavnem spet očistili.

Tuje letalo je vrglo na Sušak dve bombi

Sušak je v noči na 22. decembra doživel razburljiv dogodek. Okrog 1.30 zjutraj je neko tuje letalo vrglo dve bombi na mesto, izmed katerih je ena zapustila precej hude posledice. Letalo, ki je bombardiralo Sušak, je najprej krožilo nad Kvarnerskim zalivom, nato pa nad obmejnim ozemljem vzdolž Rječine. Letalo je krožilo kakih 15 minut, nato pa je poletelo v smeri zapad-vzhod prav nad železniško progo, ki spaja Sušak z Reko in vrglo dve bombi v približni razdalji 50 m, ki sta padli le kakih 20 m severno od proge.

Ena bomba je padla na betonsko streho branjarje Ane Cvetičeve na gimnazijskem stopnišču blizu hiše inž. Marinovića in hiše dimnikarja Suflarja. Bomba se je razpočila in posledice so bile zelo hude. Stanovanja v hiši inž. Marinovića in dimnikarja Suflarja so bila razdrta. Stropi so se zrušili, uničeno je bilo skoro vse pohištvo in razbite vse šipe. Poškodovana je bila tudi streha

neke sosedne hiše, Jagodnikova hiša, mestna posvetovalnica, gimnazija in druge. Škoda tu ni bila velika, ker so bila poslopja prizadeta le od drobcev. Večji drobec bombe je priletel na železniško postajo, kjer je prebil osebni vagon. Kakšno silo je imela ta eksplozija pač najbolje dokazuje, da je železniška postaja več sto metrov daleč od Marinovićeve hiše. Šipe so popokale tudi na vseh bližnjih hišah.

V bolnišnico so morali prepeljati sedem ranjencev, ki so jiti lahko po prvi zdravniški pomoči pustili domov. Le 25 letna služkinja Romana Reljatova je morala ostati še v bolnišnico.

Druga bomba je padla na ograjo same gimnazije, vendar ni povzročila nobene škode.

Sreča je bila, da nista bili zažgalni bombi. V tem primeru bi bila škoda gotovo mnogo večja, zlasti ker je pihala ostra burja. Škoda se ni ugotovljena, sodijo pa, da znaša več milijonov dinarjev.

Snežni zameti med prazniki

so ovirali vlakovni promet

O božičnih praznikih je bil železniški promet povsod zelo živahen. Pri nas so vlaki vozili še precej v redu, drugod so pa imeli velike zamude, zlasti v Liki in Gorskem Kotaru, kjer je brila ostra burja. Medlo je tako, da je sneg na mnogih krajih zatrpel železniško progo. Na liški progi so nastali veliki snežni zameti in prvi vlak, ki je vozil po tej progi na božični dan, je obtičal v snegu. Enaka usoda je doletela drugi potniški vlak. Zato so ustavili tudi brzovlak, ki je bil krenil iz Zagreba proti Splitu, pa se je moral izpred Vrhovin vrniti. Enakr so se zgodilo s tretjim potniškim vlakom.

Na Stefanovo je bila liška proga že očiščena. Toda nastale so spet ovire in vlaki spet niso mogli v redu voziti. Ko je bila liška proga očiščena, je železniška uprava odredila, da se mora zaradi nevarnosti promet po njej skrajšati za polovico. Vsi vlaki morajo imeti do nadaljnjega samo polovico toliko vagonov kakor sicer.

Na sušakski progi je bilo nekoliko bolje. Promet je bil tudi precej oviran zaradi burje, večjega zrstoja pa ni bilo. Na progi Varaždin—Colubovec so morali ustaviti nekaj vlakov zaradi snežnih zametov. Progo so pa kmalu očistili. Tudi na progi Zagreb—Va-

Popotnikova torba

85letnica Goriške mame

St. Jurij pri Celju, decembra

Na prijaznem domu v St. Juriju pri Celju je praznovala 85-letnico ljubezniva Goriška mama ga. Neža Osetova, ki je kljub svoji visoki starosti še vedno čila.

Rodila se je na sveti večer l. 1855. v Kranjčah na trdni kmetiji Gračnerjevi. Njena mati je bila skrbna gospodinja in oče yzoren gospodar. Mlada leta je preživela ga. Osetova na svojem gostoljubnem domu in pridno pomagala opravljati staršem vsa dela. Solo je obiskovala v St. Juriju. S hvaležnostjo se spominja svojih učiteljev Roškerja in Skofleka. Po končani šoli se je pri materi naučila vseh gospodinjstskih opravkov, ki jih mora znati dobra gospodinja. V okolici je kmalu zaslovela kot pošteno in marljivo dekle. Ko je imela 25 let, jo je kot ženo odvedel na svoj dom Janez Oset-Goriški. Mladi gospodar in gospodinja sta se takoj z ljubeznijo oprijela dela. Posvetstvo se je od leta do leta širilo. Rodbinsko srečo je povečalo še rojstvo petih otrok, katerim je Goriška mama žrtvovala vso svojo ljubezen in jim vcepila v srce odločno narodno zavest.

Zdajci je medicinec Lassendorf vrgel obanjo na mizo in dejal:

»Učenje mi danes ne gre, Robert! Predlagam, da greva malo na sprehod.«

Bodoči gledališki igralec je vzdignil glavo od knjige. »Pojdj sam, jaz moram čisto preštudirati to vlogo, da jo bom jutri pred stroгим učiteljem znal, kakor je treba.«

»Torej me ne boš spremljal?«

»Zdaj ne, a obljubim ti, da pridem čez dve uri za teboj. Samo povej mi, kje naj te poiščem.«

»Dobro. Nočem svoje vesti obremeniti z očitkom krivde, če te bodo izžvižgali, ko boš nastopil na odru. Pridi torej za menoj v našo študentovsko pivnico. Pozdravljen.«

Dal je prijatelju roko in se obrnil proti vratom, ki so se ta trenutek odprla in v sobo je stopil pismonoša.

»Ali prinašate denar?« ga je vprašal Lassendorf.

»Morda še kaj boljšega,« je odvrnil pismonoša. »Imam priporočeno pismo za gospoda Sterna. Prosim, gospod Stern, da potrdite prevzem pisma.«

»Odpri pismo ti,« je rekel Robert in medtem ko se je podpisoval, tiščal pismo svojemu prijatelju.

»Srečnej, dovoli, da te objamem!« je vzkliknil Lassendorf in viharno potegnil prijatelja na svoje prsi. »V pismu ti sporočajo, da si sprejet na mestno gledališče v T...«

Kakor nem je strmel bodoči gledališki igralec zdaj v mladega moža, zdaj v pismo. Dolgo časa ni mogel snegovoriti besedice.

»Tu imate, srečnosec,« je dejal Lassendorf pismonoši in mu stisnil v roko novč. »Skrbite pa tudi zame, da mi boste čim prej prinesli kaj denarja!«

»Moj učitelj, ki je bil prej režiser v mestnem gledališču v T... mi je priskrbel to nameščenje,« je menil Robert, ko je bil pismonoša šel. »On mi je svetoval, naj vložim prošnjo za sprejem na to gledališče. Nedvomno me je tudi priporočil.«

»A vse to mi šele zdaj pripoveduješ?«

»Oprost, Hans, upanje na sprejem je bilo tako majhno, da sem rajši o prošnji molčal.«

»Ali se boš za svojo vlogo danes še dalje pripravljaj?«

»Grem s teboj, toda najprej h Gretici, potem pa k Mohrmannu. Ali me hočeš spremljati?«

Visokošolec je prikimal. »Prav imaš, Robert, najprej k izvoljenki, nato pa k svojemu učitelju. Oba se najbolj zanimata za tvojo usodo in zato morata oba tudi najprej izvedeti za tvojo srečo.«

Oba mladeniča sta zapustila svojo sobico in stopala v predmestje, kjer hiše niso več tako visoke kakor v sredini mesta in kjer je polno vrtov in drevoredov.

Kmalu sta stopila v majhno, staro hišo, prekoračila vežo in prišla v prostoren vrt, na katerega zadnem koncu je stalo majhno vrtno poslopje. Vrt je pričal o veliki brigi in čistosti. Tradice so bile lepo zelene, pota so bila posuta z zdrobljenim kamenjem in v sredi vrta je veselo šumljal majhen vodomet. Tudi mala hiša je bila lična in čista. Zelena miza za vrtnimi stoli je stala pred hišico in za mizo je sedela majhna starejša žena z naočniki na nosu in vezanjem v rokah. Poleg nje pa mlado, ljubko dekle, prav tako sklonjeno nad ročnim delom. Obe sta vzdignili glavi, ko sta zaslišali korake. Mladenka je kmalu vstala in stekla prišlecema

nasproti, nato pa se vrgla Robertu okoli vratu.

»Veselo vest prinašam Gretica,« je rekel bodoči gledališki igralec, ko je bil pozdravil tudi malo ženo, mater mladega dekleta, in s spremljevalcem vred sedel za vrtno mizo.

Vprašujoč pogled Gretice ga je zadel. Namesto odgovora je Robert vzel pismo iz žepa in ga dal mladenki Roke so se ji lahko tresle ko je brala pismo, in dve solzi sta ji zdrknili po licu, ko je bila vse prebrala. Molče mu je dala roko.

»Upaj sem, da se boš te novice razveselila, a zdaj vidim le solze,« ji je zasepetal Robert. »Mišljil sem, da si moja močna, razumna deklica.«

Ihte je Gretica naslonila svoj obraz, obdan s plavimi kodri, na prsi mladega moža. Medtem je tudi mati prebrala pismo.

»Čestitam vam,« je dejala mati in vrnila Robertu pismo. »Gretici pa morate že oprostiti, gospod Stern, če je žalostna zaradi bližajočega se slovesa. Samo da ne boste ubogega otroka pozabili v peštrém življenju svojega novega poklica.«

»Upam, da ste v času, ko hodim k vam, dobili o meni boljše mnenje, gospa Siebertova,« je vzkliknil Robert in pritisknil poljub na čelo mladenki. »Moja prva misel, ko sem bil odprl to pismo, je bila posvečena Gretici, saj sem se s sprejemom v gledališče za velik korak približal času, ko bo Gretica lahko z zmerom moja. Prav zaradi tega sem bil pisma še posebno vesel.«

»Zaupam vam, Robert,« je odvrnila mala žena. »Spoznala sem v vas poštenega človeka. Tj. Gretica, pa boš to naibrž kratko dobo Robertove odsotnosti že prenesla.«

»Tudi meni je žal, da odhaja moj najbolj-

Ga. Osetova je morala preboleti tudi udarce. Že l. 1903. je izgubila svojega moža. Po mo- ževi smrti ji je bil v gospodarstvu velika opora najstarejši sin Ivan, ki je že v mladih letih zaslovel kot vzoren sadjar in dober gospodar. Toda prišla je svetovna vojna in Ivan je že v začetku vojne leta 1914. padel v Galiciji. Silno je pretresla mater ta žalostna vest. Dol- go je žalovala, a obupala ni, ker je vedela, da je še potrebna njena pomoč pri gospodarstvu, ki ga je s svojo hčerko Marico v hudih razme- rah vojnega časa lepo vodila. V dobi pomanj- kanja je njena darežljiva roka obdarovala marsikaterega siromaka.

Sinovi France, Andrej in Miloš so po kon- čanem šolanju zapustili domačo hišo in si iz- brali svoje poklice. France je postal železniški uradnik in se je že pred vojno z veliko marljivostjo udeleževal pri Družbi sv. Cirila in Me- toda in drugih narodnih društvih. Zato so ga avstrijska oblastja takoj ob nastanku vojne prebrala. Prepečiali so ga z mnogimi drugimi narodnjaki v graške zapore, kjer je preстал mnogo gorja in si zrahljal tudi svoje zdravje. Ker mu niso mogli dokazati ničesar obtežil- néga, je bil izpuščen in nameščen v bližini Du- naja. Po prevratu se je naselil v Mariboru in pridno obiskoval svoj dom in podpiral v gospodarstvu svojo mamo. Zdaj se je za stalno naselil na domu svojih staršev, Andrej in Mi- loš sta postala trgovca in živita v Mariboru. Andrej je bil pred prevratom lastnik Tolstega vrha pri Guštanju. Tako so mu bile razmere na Koroškem dobro znane. Zato je bil po pre- vratu predsednik narodnega sveta za Koro- ško. S svojim rojakom junakom Malgajem je skušal rešiti Koroško in jo priključiti svobodni državi. Kljub napornemu delu se mu to ni po- srečilo. Od vse Koroške se je priključila naši državi le Meziška dolina s svojim rudnim bogastvom. Pisatelj Prežihov Voranc se v svojem delu »Požganjci« s hvaležnostjo spominja An- dreja Oseta kot odločnega borca za svobodo Koroške. Najmlajši sin Miloš je bil pred vojno trgovec na narodno ogroženi Muti, kjer se je udeleževal v narodnoobrambni družbi. Po prevratu se je naselil v Mariboru, kjer je svojo trgovino razširil v veletrgovino. S svojo mar- ljivostjo in sposobnostjo je storil za obmejni Maribor veliko delo, ki je pripomoglo k nacio- nalizaciji našega obmejnega mesta. Ko smo z nepopisnim veseljem dočakali dan svobode, se je tega dogodka posebno razveselila Osetova mama, saj so se vsi otroci razen enega vrnili v domačo hišo. Leta 1921. se je hči poročila na lepo Cajhovo domačijo na Teharje, kjer

je po enoletnem srečnem zakonu postala žrtev materinstva, kar je bil spet hud udarec za go. Osetovo.

Cestitkam ge. Osetovi ob njeni 85 letnici se pridružujemo vsi, ki jo poznamo! Še mnogo zdravih let!

Prerana smrt vzornega šolnika

Hotič pri Litiji, decembra.

V Ljubljani je umrl te dni g. Ivan Škafer, šolski upravitelj v Hotiču pri Litiji. Pri ne- davnih poplavih je vračajoč se domov iz Li- tije moral bresti po preplavljeni banovinski cesti. Pri tem se je prehladil in dobil pljuč- nico, ki mu je zdaj pretrgala nit življenja. Štel je šele 35 let.

Rajniki je nastopil prvo službo po maturi na barjanski šoli v Ljubljani. Nato je služ- boval nad sedem let v Tomišlju, odkoder je bil po službeni potrebi premeščen na Vače, kjer je ostal tri leta. Nato si je izbral za svoje službeno mesto Hotič, kjer je zastavil vse svoje sile za napredek šole. Toda kruta usoda je mlademu nacionalistu prekrizala rač- une. Sam je izgotavljal in daroval šoli naj- različnejše predmete za učne pripomočke. Kot odličan risar je napravil ob lastnih iz- datkih mnogo risb in načrtov, da so služili pouku. Nagačeval je ulovljene živali, da jih je uvrstil v zbirko učil. V prejšnjih letih je telovadil pri Sokolu na Taboru v Ljubljani, bil je telovadeč in prednjak na Preserju, na Vačah pa sokolski prosvetar in načelnik. V Hotiču je bil vnet zbiratelj narodnih umet- nin.

Z očetom železničarjem sta si od ust pri- trgovala prihranke, da sta si postavila lično hišico na Cesti v Mestni log v Ljubljani, kjer bi tudi sam rajniki nekoč po upokojitvi imel svoj lastni krov.

Počivaj mirno v preranem grobu domače slovenske zemlje, ki si jo ljubil do zadnjega diha!

Umrl je mož starega kova

Trbovlje, decembra

Po daljši bolezni je umrl v starosti 85 let g. Pavel Krulej, starejši upokojeni upravnik pošte. Z njim se je od nas poslovil mož kren- nitnega kova, ki čedalje bolj izginjajo iz naših vrst. Po rodu je bil iz Gotovelj pri Zalcu. Poštno upravno službo je vršil nekaj

let v Zalcu in Slovenjem Gradcu, nato je bil imenovan za poštarja v Trbovljah. Z izredno vestnostjo je vršil odgovorno službo celih 34 let.

Rajniki je bil mož blagega srca in zme- rom narodno zaveden. Bil je dober mož svo- ji gospé Ani, s katero je nedavno obhajal zlati zakonski jubilej, in dober oče sinovo- ma Pavlu in Vojtehu.

L. 1923. se je po 46letnem službovanju naselil kot upokojenec v Trbovljah. Vsi, ki smo starega gospoda poznali in spoštovali, iskreno sočustvujemo s prizadeto ugledno rodbino in ji izrekamo iskreno sožalje!

Iz življenja ameriških rojakov

Cleveland, decembra

V Eas Worcestru sta se poročila Dona Rodetova in Maynard Pierce. Nevesta je hči ugledne slovenske rodbine Petra in Bar- be Rodetove, ženin pa je francoskega rodu.

Zlato poroko sta praznovala nedavno v Jolietu Janez in Marija Kambičeva. Zakon- ca Kambičeva imata 10 otrok in 31 vnukov in vnukinj. On je doma iz Sodjega vrha pri Semiču, ona pa iz Grabrovca pri Metliki.

V Clevelandu je umrl Anton Zakrajšek, star 54 let, doma iz Rude pri Velikih La- ščah. Zapušča ženo Rozo, rojeno Hrašov- čevo, dve hčeri in enega sina. Dalje so umr- li v Clevelandu: Julija Trohova, rojena Za- garjeva, stara 44 let, doma iz Prezida, od- koder je prišla v Ameriko leta 1913, Fran Šraj, star 75 let, doma iz Št. Vida pri Stič- ni, in Janez Lekan, star 70 let, doma iz Šmarjete pri Toplicah na Dolenjskem.

V Imperialu je umrl Janez Potočnik, star 53 let, doma iz Lučne v Poljanski dolini. V Chicagu so umrli: Janez Korečan, star 47 let, doma iz Horjula, Janez Kosmač, star 40 let, doma iz Selc pri Škofji Loki.

V Luzernu je umrla Frančiška Miheliče- va, stara 75 let, doma iz okolice Kamnika, v Elcoru Margareta Hafnerjeva, rojena Travnova, doma iz Vodice na Gorenjskem, v Keewatinu Pavel Krpan, star 85 let, v His- holmu Franc Juretič, star 67 let.

V Nilesu se je smrtno ponesrečil Janez Černe, star 51 let, doma iz Spod. Kašlja pri Devici Mariji v Polju.

V Luzerni se je ustrelil Simon Matjan, star 50 let, iz Sepla pri Kamniku.

ši prijatelj,« se je vmešal Lassendorf v po- govor, »vendar pa sem vesel njegove sreče.«

»Ne bom se več jokala, Robert!« je rekla Gretica in si obrisala solze. »Čeprav mi bo življenje brez tebe pusto in samotno, ga ven- dar hočem mirno prenašati in upati v lepšo bodočnost.«

»Tako je prav!« je veselo vzkliknil mladi umetnik, »zdaj si spet čisto moja pogumna deklica. Zdaj pa morava še k svojemu učitel- ju, da se mu zahvalim za svoporočilo. Na svidenje zvečer!«

Mlada moža sta odšla. Gretica ju je spreml- jala do hišnih vrat.

»Drevo ne bodi preveč pozen!« je zaklicala odhajajočima.

4.

»Gospodje in dame, igra se začenja,« je dejal nameščenec igralne banke ob enajsti uri dopoldne precej številni družbi, zbrani v igralnem salonu enega izmed odličnih kopa- lišč ob Taurusu, kjer je v času naše pove- sti bilo igranje še v bajnem razmahu. Družba je sedela okoli velike igralne mize.

V kupe denarja in bančnih listkov, ki so ležali nakopičeni pred igralci, je prišlo gi- banje. Lične grabljice so segale sem in tja po mizi, da se ali grabile dobitke ali pa da- jale na določena mesta nove vstavke. Od da- leč so se te grabljice videle kakor velikan- ske pajkove noge. Hladnokrvno so nameščen- ci odstranjevali izgubljeni denar in roka vo- ditelja igre je metala z elegantno kretnjo srečnim dobitnikom znake, ki jim jih je na- klonevala usoda.

Bile so škoro le starejše dame, ki so sedele okoli mize, medtem ko so gospodje stali za njimi in sestavljali gost venec.

Med redkimi gospodi, ki so prišli dovolj zgodaj, da so lahko dobili še sedež, je bil tudi starejši mož, poleg katerega je sedela mlada, lepa dama. Beli aristokratski brki so mu viseli od gornje ustnice na bleščeče bel ovratnik, na prstu se mu je svetil briljant in pred njim na mizi je ležal znaten kup de- narja in vrednostnih papirjev. Tudi lepa da- ma je imela pred seboj precejšnjo vsoto. Oba sta napeto in ne brez strasti sledila igri. Kazalo pa je, da nista imela sreče. Oči sta- rega moža so se pohlepno vpirale v bleščeče se zlatnike in v kup blagajniških listkov, ki jih je imel vodja igre pred seboj. Zavistno je gledal znatne zneske, ki jih je zmerom in zmerom dobival mlad mož, stoječ za njim, medtem ko je bil denar starega gospoda na- videzno samo zato tu, da mu ga je neusmi- ljena igralska usoda neprestano krčila. Den- nar pred njim je vidno izginjal. Ta tudi de- nar njegove lepe sosede je kopnel čedalje bolj, čeprav je ta zmerom stavila le po en zlatnik.

»Prekletost!« je godrnjal mož z brki in si nemirno popravljal zlate naočnike. »Se en- krat stavim na črno. Zdaj moram dobiti!«

Vzel je večje število zlatnikov in jih po- stavil na mesto, od koder so bile grabljice pravkar pograbile izgubljeni znesek.

Z vročično napetostjo je čakal odločitve. Ustnice je imel trdno stisnjene, temna rde- čica je ležala na njegovih licih, ki so zdaj pa zdaj živčno vzdrgetale. Z gorečimi očmi je sledil poteku igre. Spet je izgubil. Kakor krepplji peklenškega poglavarja so segle grabljice voditelja igre po mizi in odnesle zlatnike starega gospoda tja na veliki kup.

Stari mož se je naslonil na stolov hrbet

in tako slonel nekaj trenutkov negibno in s priprtimi očmi.

Njegova soseda ga je lahko sunila z roko. »Opazujeto te,« mu je zašepetala. »Pojdiva, sreča nama danes dosledno obrača hrbet.«

Začuden, kakor bi ne bil razumel njenih besed, je pogledal deklo. »Šla naj bi, Malvi- na?« je tiho rekel. »Šla naj bi zdaj, ko sem pustil tu celo premoženje? To je slab na- svet, po katerem se ne bom ravnal. Posku- siti hočem, ali mi muhasta boginja sreče res ni prav nič naklonjena.«

Pređen je mogla Malvina to prepričati, je že zgrabil ves preostali mu kup bankovcev in zlatnikov ter ga postavil tokrat na »rdečo.«

»Rdeča je barva sreče, črna je barva smr- ti!« je zasikal skozi zobe. »Poskusiva enkrat z rdečo barvo.«

Mrtvaški mir je zavladal ob mizi. Del igralcev je bil opazil, da je stari gospod svoj zadni denar postavil na tehtnico sreče. Če- prav v igralnicah ne poznajo resničnega usmiljenja, je vendar marsikatero oko z za- nimanjem opazovalo starega gospoda in mar- sikateri igralec, čigar srce se ni bilo čisto otopelo, je iskreno zaželel starem, od nesre- če zasledovanemu gospodu, da bi bil tokrat med dobitniki.

Usoda je kmalu odločila. Malomarno so se- gle usodne grabljice po vstavku starega go- spoda. Trenutek pozneje je bilo mesto, na katero je bilo usmerjeno zadno upanje sta- rega gospoda, prazno. Videla se je zdaj le pusta zelena prevleka mize, kjer je še pred nekaj časom ležalo razprostrto vse premože- nje moža. Vse to bogastvo je zdaj spravljeno v blagajni igralne banke.

(Dalje)

Novoletna voščila

Srečno novo leto želijo sorodnikom, znancem in prijate ljem:

Beograd. Orožniški narednik Vinko Javornik (Dramlje pri Celju) s soprogo Faniko in sinčkom Vinkom.

Bor. Franc in Ana Zupančič.

Cetinje. Slovenski fantje in moške orožniki: narednik vodnik Selč Josip, naredniki orožniki Tancer Alojz (Bezena), Strukelj Franc (Kompolje), Kolman Emil in mala Milka z Nežiko (Postojna), Kranj Alojz (Zitnica), Mirnik Jožef (Trnovlje) s Terezijo, Drač Janez (Zusem), Kreso Jožko (Soteska), Berglez Karlo, Cestnik Anton (Sv. Pavel pri Preboldu), Martin Radovan (Praproče pri Novem mestu), Oštr Jožef (Bušča vas), Karba Ignac (Mala Nedelja), podnaredniki Žnidarčič Avguštin (Šiška), Lukan Janez (Trzin).

Cajetina. Orožniški narednik Hovič Franc (Dol pri Ljubljani) s soprogo Minko (Beričevo) in sin Francek.

Ljubljana. Redov bolničar Vinko Jugović (Sv. Duh pri Škofji Loki).

Makarska. Orožniški kaplar Jožef Gašparut.

Ravna Reka. Slovenski fantje, zaposleni v rudniku: Gustav Fabjan (Krmelj); Henrik Kastelic (Dobrava pri Dobrniču); Jože Praprotnik (Plešivec pri Velenju); Avgust Vozelj (Golče pri Litiji); Martin Koce (Moravče); Vehar Viktor in Ogrič Ivan (Idrija); Vinko in Janez Garantini (Vače pri Litiji); Vok Ivan (Pohorje); Vinko Mastnak (St. Lennart nad Laškim); Avgust Lipovšek (Lukovica); Jože Štrumbel (Ig pri Ljubljani); Stanislav Preskar Senovo pri Rajhenburgu); Dionizij Pšeničnik (Poljčane); Viktor Laporinik (St. Rupert pri Laškem).

Rostuša. Graničar Jaka Šoline (Sv. Jurij pri Celju).

Rtanj. Franc Koprivc, Šteber Ivan (Presečno), Guček Ivan, Gračner Ivan (Zamšek), Tržan Jože (Dobje).

Valjevo. Rangus Anton, Mokotar Ernest, Bec Stanko, Mrak Stanko, Vasle Adolf, Komelj Franc, Žurman Vlado in Fikaš Stefan.

Vladimirovo. Orožniški narednik Klepec Julij s soprogo Reziko in Vrbnik Andrej s soprogo Pavlino in sinčkom Andrejčkom.

Sisevac. Glavni rudn. nadzornik Trunkl Karlo, nadzornik Martin Grčman, kovaški mojster Ivan Soln, Alegro Bogomil in žena Anica, Fanika Očepek, Pepca Grčman, Marija Trunkl in Franc Soln.

✱

Aubing pri Münchenu (Nemčija). Slovenski delavci: Prus Slavko (Metlika), Zugelj Jožef (Dobravice), Guštin Mirko (Metlika), Šuklje Jožef (Lokvica), Mavretič Nikolaj (Draščiči), Brunskole Alojz (Črnomelj), Slane Alojz (Slamna vas), Lukek Jože (Grabrovec), Vrbas Anton (Grabrovec), Kraij Anton (Geršiči), Muc Jožef (Primostek).

Castrop (Nemčija). Vrščaj Jože, Pungčar Franc, Petrie Anton, Brzin Anica, Zore Franc, Mrvar Franc, Vizjek Franc, Anderlič Franc, Štancar Vinko, Zaplotar Matko in Brzin Leopold.

Saar (Nemčija). Kukavičič Ivan (Senovo), Pirnat Franc (Leskovec pri Krškem), Ostrelič Anton (Artiče), Jelenc Miha (Razbor-Loka), Martinčič Jakob (Svibno), Bernardič Vinko (Stari grad), Romih Alojz (Dobje-Prevorje).

Moka ne prihaja v redu

V začetnem času je začelo v novomeškem srezu primanjkovati moka, ki se že v skoro nobeni trgovini ne more več dobiti. Prizadeči so zlasti peki, ki ne morejo več peči kruha in z njimi najsiromašnejši sloji, ki so prisiljeni kupovati kruh pri pekih in ki so tako brez najpotrebnejše hrane.

Vzrok pomanjkanja moka more biti le v prepočasnem poslovanju oblastev, ki so dolžna skrbeti za ljudsko prehrano. Hudo se je občutilo pomanjkanje moka ob praznikih, ko si vsak še tako siromašen človek želi nekaj

priljubljenega. Tokrat pa siromaki niso imeli niti kruha.

Kmetje, ki imajo vsaj nekaj lastnega pridelka, zdaj še niso zavezani na nakup moka. Pozneje pa bodo morali tudi kupovati moko, ker so med njimi le redke izjeme, katere imajo lastnega žitnega pridelka dovolj za vse leto.

Naj bi odločujoči činitelji pospešili svoje poslovanje, da bi imelo ljudstvo pravočasno dovolj najpotrebnejšega živila.

Zanimivosti

✱ **Potop angleškega torpednega rušilca.** Angleška admiraliteta je sporočila, da se je torpedni rušilec »Acron«, ki mu je poveljeval kapitan Wilson, potopil. Torpedni rušilec »Acron« je bil oborožen s štirimi večjim in sedmimi manjšimi topovi in osmimi torpednimi cevmi. Posadka je štela 138 oficirjev in mornarjev. Pri potopitvi je nekaj moč izgubilo življenje.

✱ **Slovaški državljani je zaklal v Bratislavi mladega Nemca.** Te dni je na ulici v glavnem mestu Slovaške v Bratislavi po kratkem prepiru zaklal z nožem 22 letni slovaški državljani Rudolf Slavicki 16 letnega Jožefa Tulisa, člana nemške mladinske stranke. Jožef Tulis je umrl za ranami, ko so ga peljali v bolnišnico. Morilec je pobegnil, toda so ga kmalu aretirali. Po poročilu slovaškega notranjega ministrstva, ki je takoj odredilo strogo preiskavo proti morilcu, ki zdaj služi vojaški rok v slovaški vojski, bodo morilec postavili pred vojaško sodišče. Podrobnosti o vzroku uboja niso znane. Nemške vesti označujejo ta dogodek za političen umor.

✱ **Obsodba volunov pred sodiščem za zaščito države v Rimu.** Te dni se je zaključila pred posebnim sodiščem za zaščito države razprava proti skupini ljudi, ki so bili v službi neke tuje sile in so zanj volunili po raznih krajih Italije. Na smrt z ustrelitvijo sta bila obsojena Aurelio Cocozza, ki

se je izdal za trgovskega zastopnika, in nameštenelec vojne mornarice Francesco Ghezzi iz Tarenta. Na dosmrtno robijo so bili obsojeni nameštenelec vojne mornarice Barelio, Cubitta in njegova žena, na 30 let ječe Gosova iz nekdanje Avstrije in Domini, na 27 let Merlini, nadaljnjih 16 obtožencev pa na robijo po 10 do 20 let. Trije obtoženci so bili oproščeni, ker jim ni bilo mogoče dokazati nikake krivde. Oba na smrt obsojena vohuna sta bila ustreljena v trdnjavi Bravezzi v bližini Rima.

✱ **Šest novih mest v Italiji.** Zavod za gradnjo stanovanjskih hiš v Italiji poroča, da bodo v Milanu v kratkem času položili temelje za šest novih mest. Vsako izmed teh mest bo naselbina za delavce in bo imelo 15.000 do 20.000 prebivalcev. Imenovali jih bodo po prvakih fašistične stranke.

✱ **Smrtna kazen zaradi verižništva.** Dunajski listi poročajo, da je bil v Stralsundu usmrčen trgovec Karl Winter, ki ga je bilo posebno sodišče v Stettinu obsodilo na smrt zaradi verižništva. Winter si je s ponarejenimi dobavnimi preskrbel večjo količino masla, masti in klobas ter blago nato prodal brez živilskih izkaznic in po višjih cenah kakor so dovoljene. Bil je obglavljen.

✱ **Nezvestoba v sanjah še ni resnična nezvestoba.** Neka Američanka je zahtevala ločitev zakona in je dokazovala nezvestobo svojega moža z gramofonskimi ploščami, ki jih je snemala, ko je mož v sanjah govoril. Žena je morala poslušati, kako si je njen mož v spanju z raznimi ženskami izmenjeval nežne misli. Ni sicer dvomila v njegovo zakonsko zvestobo, toda njegovo vedenje v

spanju je označevala za »gréh v mislih«. Sodišče je imelo neprijetno nalogo odločiti, ali je mož v resnici kriv ali ne. Odločiti je moralo o tem, ali je priznati sanjam pomen, kakršnega jim pripisuje razočarana žena. Sodišče je po dolgem posvetovanju razsodilo, da sanje ne veljajo, in je ločitev odklonilo.

Kupuj domače blago!

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Zdrobov pečenjak s prekajeno (povojeno) svinjino. V liter vrelega mleka deni košček srovega masla, žličko soli in dve pesti na drobne koščke sesekljane kuhane prekajene ali posojene svinjine. V to vsuj med vednim mešanjem pol litra pšeničnega zdroba. Ko se nekoliko zgosti, naglo vlij mešanico v ponev, v kateri imaš že kakšne tri žlice razbeljenega masla ali primerno količino razbeljene masti, nato pa v pečici speci lepo rumeno.

Miečna kaša zabeljena s sirovim maslom. V poltretji liter vrelega mleka deni pol litra v vroči, večkrat premenjeni vodi dobro oprane kaše. Pusti vreti okoli pol ure. Potem kašo osoli s pol žlice soli, premešaj in stresi v skledo. V skledi jo zabeli z majhno količino razpuščenega srovega masla. Ta jed je prav zdrava za večerjo.

Svinjska rebra z limonovim sokom. Rebra dobro potolci, nasoli, potresi z majhno količino popra, z r.a. drobno zrezano čebulo in peteršiljem ter speci v vroči masti. Ko so rebra rumena, odlij mast, prilij nekaj žlic juhe in nekoliko limonovega soka ter jih v tem do mehkega prepraži.

Stara kokoš v omaki s krvjo. Zakolji staro kokoš ali petelina in kri prestrezi v kis. Zaklano žival očisti, prereži čez polovico in deni v dobro pološčen lonec, prideni polovico korena, čez pol prerezano čebulo, lorberjev list, nekaj klinčkov, kakšne tri cele popre in toliko vina, vode in kisa (v enakih delih), da stoji čez kokoš ali petelina. Dobro pokrij in pusti počasi vreti kakšni dve uri. Medtem pa daj v drugo kozico dve žlici srovega masla in spenjenemu prideni malo čebule. Ko je čebula rumena, dodaj dve žlici moka in košček sladkorja. To zalivaj s sokom od kokoši, prideni tudi kis s krvjo. Ko prav dobro prevre, razreži kokoš (petelina) in ves sok nanj preceđi. Dodaš lahko malo limonovega soka.

Praktični nasveti

Krompir, sadje in zelenjavo moramo zavarovati pred mrazom. Če imamo te zaloge v kleti, tedaj pazimo na to, da bo klet v mrzlem vremenu zaprta. Po potrebi zamašimo okna in vrata s papirjem ali drugim primeranim tvorivom. V večjem mrazu pokrijemo zaloge še s slamo, vrečami in podobnim. V jedilnih shrambah in omarah, ki so ob zunanjih stenah, bi utegnili živila v mrzlem prostoru in te omare tedaj isto tako skrbno zaprte. V hudem mrazu obložimo stene z nekoliko plastmi časopisnega papirja. Tolšče, kakor maslo in mast, se sicer ne pokvarijo, če so na mrzlem, postanejo pa zelo trde. Pred rabo jih postavimo v zakurjen prostor.

Vse za testo potrebne reči imej nekaj časa na toplem. Preden začneš delati testo, imej kratko časa na toplem mleko, jajca, sol, kuhinjsko, skledo s presejano moko, desko za gnetenje in valjanje testa, prtič za pokrivanje testa in drugo.

Kdaj je kvas neuporabljiv. Sveži kvas je mehak in ima prijeten, nekoliko kiselkast okus. Stari kvas pa je suh, včasih plesnivo pikast in neprijetno diši. Vendar pa tudi tak kvas ni zmerom čisto neuporaben, samo manj izdaten je. Preiskusiš ga tako, da deneš v lonček tri žlice mleka, košček sladkorja in malo zdrobljenega kvasa. To postavi na toplem. Ako se ta kvas vzdigne šele v desetih minutah prav malo, ni za rabo.

RADIO

Ljubljana

Nedelja, 5. januarja: 8: Jutranji pozdrav. — 8.15: Veseli godci. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz tnovske cerkve. — 9.45: Verski govor. — 10: Dvořak: Rusalka, fantazija po operi (plošče). — 10.15: Koncert Delayskega glasbenega društva. — 11: Koncert (sodelovali bodo: Iva Ribičeva, Vekoslav Janko in radijski orkester). — 12.30: Objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče po željah. — 16.30: Tisk ZFO (prof. Franc Jesenovec). — 17: Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. — 17.30: Domači spored (radijski orkester). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Slovenska ura: Slovenski vokalni kvintet. — 20.30: Citraški trio iz Trbovelj. — 21.15: Grieg: Prva in druga suita iz Peer Gynta (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Mandolina in kitara (Antonovič, Novak).

Ponedeljek, 6. januarja: 9: Jutranji pozdrav. — 9.05: Napovedi, poročila. — 9.15: Z dobro voljo v novi dan (plošče). — 9.45: Verski govor. — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.15: Obisk pri Mozartu (plošče). — 11.45: Flavta in klavir: Slavko Korosec in prof. M. Lipovšek. — 12.30: Objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Praznični koncert (docent Karlo Rupel in radijski orkester). — 17: Kmetijska ura: Nova bolezen pri svinjah (dr. Sime Žibert). — 17.30: Radijski salonski orkester (Vinko Novšak). — 18.15: Veselo rajanje (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Frančiškanski cerkveni zbor. — 20.15: Koncert na dveh klavirjih (Jadviha Poženel-Štrukljeva in Heribert Svetel). — 21: Citrarji igrajo (plošče). — 21.15: Večerni koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Iz naše narodne zakladnice (plošče).

Torek, 7. januarja: 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Vsega malo (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila, objave. — 17.30: Domači trio. — 18.10: Čelo solo prof. Čenda Šedlbauer. — 18.40: Pomen kemikovega ustvarjanja v tehniki (prof. Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.50: Šolska posvetovalnica (prof. Etbin Bojc). — 20: Koncert operne glasbe (Tea Laboševa, Ivan Francl in radijski orkester). — 21.30: Veseli mapevi (plošče). — 22: Napovedi, poročila.

Sreda, 8. januarja: 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Za kratek čas (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Šrnel »štirje fantje«. — 14: Poročila. — 17.30: Pisana šara (plošče). — 18: Mladinska ura: a) Obisk v klišarni, b) Delaj z nami (Zor). — 18.40: Trubarjev nastop in prva slovenska knjiga (prof. Simon Lenarčič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz opernega gledališča (v prvem odmoru glasbeno predavanje ravnatelja Vilka Ukmarija, v drugem odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 9. januarja: 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Veseli drobci (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 14: Poročila. — 17.30: Pisan spored radijskega orkestra. — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Klavirski koncert prof. Panča Vladigerov. — 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi, poročila.

Petek, 10. januarja: 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Iz naših logov in krajev (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02:

Radijski orkester. — 14: Poročila. — 14.10: Tujskoprometna poročila: Naši smuški izleti. — 17.30: Salonski kvartet. — 18.10: Ženska ura: Zimska pomoč (Vera Adlešičeva). — 18.30: Plošče. — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.50: Za planince: Prva pomoč v steni (dr. Breclj). — 20: Pridržano za prenos. — 22: Napovedi, poročila.

Sobota, 11. januarja: 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12.15: V pi sani vrsti bodo skrbete za voljo prešerno

plošče vesele. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski salonski orkester (vodi Petrič). — 14: Poročila. — 17.30: Otroška ura: Trije potepini (članice narodnega gledališča). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.40: Mandoline igrajo (plošče). — 20: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Mežiška ovset. Po rokopisu Hanzeja Kuharja bodo izvajali mežiški rojaki. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Šrnel »Škrjanček«.

O možu, ki je najvplivnejši svetovalec Čangkajška

Nekega pomladnega jutra leta 1905. se je napotil vitek avstralski novinar William Donald v uredništvo lista »Sydney Daily Telegraph«, kjer je služboval že štiri leta. In našel na pisalni mizi pismo iz Hongkonga. Poleg primernega čeka je bilo v pismu tudi vabilo, naj pride v Hongkong za glavnega urednika velikega hongkongskega angleškega časopisa. Nikdar ni Donald zapustil Avstralije. Bil je zelo presenečen. Spraševal se je, kako je mogoče, da je prišel do take časti. Ponudilo je sprejel. Ko je čez štiri tedne prišel v Hongkong na Kitajskem, mu je urednik časopisa pripovedoval, zakaj je padla odločitev prav na njega, neznanega Donaldarja Sydneya v Avstraliji. Ze pred enim letom je iskal glavnega urednika. Nekega prijatelja, ki ga je poklic večkrat vnesel na pot po Daljnem vzhodu, je naprosil, naj mu poišče novinarja angleške narodnosti, ki ne pije alkoholičnih pijač, ker je imel s takšnimi že zelo slabe izkušnje.

Prijatelj je šel na pot. Obiskal je uredništva časopisov v Singapuru in Melbourne v San Franciscu, Sanghaju, Kalkutu in Sydneyu, govoril z novinarji, jim ponudil alkoholične pijače in vsak je prijel za kozareček. Eno leto je trajalo, dokler ni trčil na Williama Donaldarja, ki je odklonil kozareček. Tako je mladi novinar prišel na vplivno mesto v Hongkong.

William Donald se je hitro vživel v nove razmere in novo delo. Mlad, marljiv in častihlepen je pridno preučeval kitajska vprašanja in je kmalu postal znan in cenjen po vsej Vzhodni Aziji. Oče kitajske revolucije veliki Sunjatsen je stopil v zvezo z njim, že pred letom 1912, ko je kitajska, dinastija padla in je bila ustanovljena kitajska republika. Donald mu je dajal nasvete v vseh vprašanjih, ki so se tikala odnosov med Kitajsko in Anglijo. Ko je po revoluciji Sunjatsen izdeloval novo kitajsko ustavo, je bil Donald njegov najvažnejši in najvplivnejši svetovalec.

Donald je često zahajal na Sunjatsenov dom, kjer je spoznal tudi njegovega zeta, mladega kitajskega nacionalista Čangkajška. Postala sta dobra prijatelja. Donaldov vpliv na mladega moža je od dne do dne naraščal, čeprav Donald ni nosil obleke državniškega uradnika, niti ni znal besedice kitajski, cesar še danes ne zna.

S Čangkajškom je rasel tudi Donaldov vpliv. Ko je postal Čangkajšek vodja kitajske nacionalne vlade, je imenoval Donaldarja za svojega svetovalca. Donald je odložil uredništvo hongkongskega časopisa in je šel za svojim velikim prijateljem v Nanking. Ves čas je ostal tam, posredoval pri vseh razgovorih med Kitajsko in Anglijo in Združenimi državami. Pazljivo je spremljal razvoj odnosov med Sovjetsko Rusijo in Kitajsko. Dosegel je sporazum z rdečo kitajsko vojsko, ki je stopila v službo Čangkajškovo, imel je tako močan vpliv na kitajske generale in guvernerje kitajskih pokrajin, da je lani mnoge pregovoril, ko so se že hoteli spoznameti z zmagojučimi Japonci na severnem Kitajskem.

Ko se je kitajska vlada po padcu Nankinga preselila v Čungking, je Donald zvesto sledil Čangkajšku. Stanuje v enonadstropni hišici v predmestju Čungkinga, obdani z

velikim vrtom. Zelo rad prebira časopise, posluša radio, čita in odgovarja na pisma. Vsako jutro gre v Čangkajškov paviljon in igra golf s Čangkajškovo ženo, slavno in zelo ugledno ženo na Kitajskem. Potem se Donald, ki šteje zdaj že sedem križev, z vednim nasmeškom na obrazu vraga skozi hrupne ulice spet na svoj dom. Na poti rad počehuje po glavi kakega zamazanega črnolasega Kitajčka.

Dvakrat na teden obleče staromodni, že davno preozki smoking, in se odelje s stari avtomobilom na kosilo k Čangkajšku. Zunanja politika je glavni predmet razgovorov pri teh kosilih. Pri neki taki priliki se mu je posrečilo potolažiti Čangkajška, ki je bil že čisto obupan, ker so Angleži zaprli pot skozi Birma. Pri nekem drugem kosilu mu je svetoval, naj izrabi angleško-avstralsko napetost in prepovori Angleže, da bodo spet odprli za Kitajsko življenjsko važno birmansko pot. Pri naslednjem kosilu je bil Donald izredno dobre volje. Ze od daleč je mahal z rokami in klical Čangkajšku: »London spozna, da bo birmanska pot spet odprta«.

To je William Donald, neuradni kitajski minister za zunanje zadeve, ki je svojo drugo domovino rešil iz mnogih obupnih položajev. Za dejstvo da je na Daljnem vzhodu Anglija ohranila toliko svojih postojank, mora biti hvaležna neznanemu avstralskemu novinarju, ki igra golf in prezira alkohol.

× **Mraz po vsej Evropi.** Pri nas smo imeli te dni okoli 20 stopinj Celzija pod ničlo. V Sloveniji je zima spet malenkost popustila, medtem ko je prav huda po nekaterih hrvaških krajih. Enako hud mraz je po ostali Evropi. Celo v Španiji je zavladala zadnje dni zelo ostra zima z visokimi snežnimi zameti. Mesto San Sebastian, ki ima navadno mile zime, je globoko pod snegom. Promet je na mnogih mestih prekinjen. Tudi v večjem delu zasedene Francije vlada ostra zima. V okolici Toulousea, ki slovi zaradi svojega blagega podnebja, je kazal toplomer pretekli dni 12 stopinj pod ničlo.

× **Majhen potres v Ameriki.** Pred dnevi so imeli v nekaterih državah Amerike drugi lahek potres v minilem letu. Potresne sunke so občutili v New Yorku, Montrealu, Ottawi, Scrantonu in na Rhode Islandu. V Ontariu so zabeležili tri potresne sunke.

× **Oblika ušes pove značaj človeka.** Pravijo, da tudi ušesa govore o značaju človeka. Nizko stoječa ušesa baje povedo, da je tak človek odločnež, ki postane lahko nasilen. Mahedrava ušesa ima človek, ki je živahen in delaven. Prislonsjena ušesa imajo počasni in leni ljudje. Toda taka ušesa dokazujejo notranjo uravnovešenost, medtem ko dokazujejo mahedrava ušesa prepirljive, srborite in neuravnovešene ljudi, ki se radi upirajo in vsiljujejo svoje mišljenje drugim. Čim manjše je uho, tem bolj vase je zaprt človek, in čim večje je uho, tem bolj zaupljiv je. Dolgo in ozko uho pomeni preračunanega in lokavega človeka. Zelo izbočen lok ušesne školjke pomeni, da je tak človek borben. Duhoviti ljudje imajo nenavadno razvit gornji rob ušesne školjke, obenem pa pomeni nepristopnega človeka. Močne krivine ušesne školjke pomenijo dobrodušnost in nežnost.

× Starostno zavarovanje kmetov v Belgariji. Nemški poročevalski urad javlja: V sobranju v Sofiji je zdaj na dnevnem redu zakonski predlog kmetijskega ministra Baerjanova o starostnem zavarovanju kmetov. Zakonski načrt do'oa, da bo vsak kmet, ki bo letno plačal 100 levov, po 60. letu starosti dobival 300 levov mesečno. Domnevajo, da bo v prvi dobi po uveljavljenju tega zakona dobivalo starostno rento 130.000 kmetov.

MALI OGLASI

Naslovi inserentov oglasov s šiframi ostanejo strogo tajni

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1941

želi svojim cenjenim odjemalcem ter se priporoča za obilen obisk trgovine mešanega blaga, nakup jaič, putra, mesa, zabele, sviniških kož. Stalna zamenjava bučnih sončnic in riba za prvovrstno olje. Na zalogi: Alga, Elzevir, B. lina, rosa, Mostin, Sedovin, Redin, Mostelin, Mostin Emona žni, sveče za svatnico, Slavko Senčar, Mala Nedelja, Ciril Senčar, Lutomer, Metod Senčar, Širnova.

300 DNI TEDENSKO

lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem. Pošljite znamko za odgovor. Jos. Batič Ljubljana 7.

BUKOVE HLODE

kupuje po dnevni ceni »Obnova«, Maribor, Jurčičeva 6.

MOŠTOVA ESENCA „MOSTIN“

Z naše umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z najmanjšimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekle za 150 ml. — 25. —, po pošti din 45. —, 2 steklenici po pošti din 75. —, 3 steklenice po pošti din 100. —

„REDIN“ REDILNI PRAŠEK

»REDIN« za prašice. — vsak kmetovalec si lahko nitro in z najmanjšimi stroški zredi svoje prašice. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašica (ter stane 1 zav. 8 din, po pošti 10. — din, 3 zav. po pošti 35. — din, 4 zav. po pošti 43. — din. Mnogo zahvalnih pisem. Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo z gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 34.

Na deželi pa zahtevajte Redin in Mostin pri vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

Usoda ljudi!

Znameniti grafoog F. T. Karmah se je odločil izdelati Van horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Grafoog F. T. Karmah vam pove po resnici vso vašo usodo, kdaj lahko dosežete uspeh ali najdete srečo tako v pogledu ljubezni, trgovine, loterije itd.

Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov vzbudi vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, kajti vse se o pravem času obrne na boje. Sporočite mi Vaš naslov in povem vam o Vaši bodočnosti, sedanjosti in preteklosti več. Lego bi smatrali za zmožno. Kupci knjige »Naš život in okultne tajne« dobijo vse gori omenjeno brezplačno. Pošljite še danes natančen naslov in rojstne podatke ter v naprej 30. — din za knjigo »Naš život in okultne tajne« na čekovni račun 17455, na točno in stalno addresso:

F. T. Karmah Zalec

Izdaja za konzorcij »Domovinec Josip Reiser«.

ZADOVOLJNOST

Vam prinese Novo leto, če se ravnate po nasvetih »ZENE IN DOMA«. Zahtevajte eno številko zastoj od uprave, Ljubljana 103.

„Drava“

je prava

zavarovalnica malega človeka

MARIBOR, Sodna ulica 1 — v lastni palači.

NOVOST!

SAMO
DIN 49.50

Št. 62.300 Amer. ura pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, leg. kromirana okrova s pismeno oznacitvijo

Din 49.50

Štev. 62.301 leta osvetljenimi kazilci in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik in ga pošljite zastonj in poštnine priložno

H. Sotinger

Ljubljana 6

Letna protokollirana tovarna ur v sviet.

ZAHTEVAJTE BREZPLACEN KATALOG

MEINEL
HEROLD
ZAL.TVORNICI GLAZBI
MARIBOR
ŠT. 107

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Srečno in veselo novo leto 1941

želi svojim odjemalcem in prijateljem

Medić — Zankl

Tovarna oblačil, črneže, lakov in barv družoa z o. z!

LJUBLJANA — M-DVODE — MARIBOR — NOVI SAD

Za starše, vzgojitelje, prijatelje mladine!

Izšla je nova knjiga »SPOLNO ŽIVLJENJE«, katero vsem toplo priporočamo. Greh je, ne povedati pravočasno mladini, kako je prišla na svet, ne ji zaupati skrivnosti življenja. Pisatelj pravi v uvodu: »Povejmo ljudem resnico in obvarovali jih bomo pred težmi in zablodami!« Zato naj čita knjigo »Spolno življenje« zoreča mladina in vsak odrasel človek.

Knjiga obsega 22 zanimivih poglavij in stane s poštnino vred samo Din 20.—. Namenjena je predvsem onim, ki si ne morejo kupiti dragih knjig o tem vprašanju. Nakažite denar na poštni čekovni račun št. 14.675 (Hranilnica »MOJ DOM«, Ljubljana), ali pošljite v znamkan na naslov: J.E. Knjižna centrala, Ljubljana, Dvořakova 8a.

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljen: Zgodbe brez groze

Klabund: Piotr-Rasputin

Ravljen: Črna vojna

Thompson: Sivko

Majerjeva: Rudarska balada

Broširana knjiga: din 10.—

Vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA
KNAFLJEVA ULICA 5